

VÝROČNÍ ZPRÁVA

MĚSTSKÉ KNIHOVNY NÁCHOD

2022

VÝROČNÍ ZPRÁVA

MĚSTSKÉ KNIHOVNY NÁCHOD

2022

ZPRACOVALY:

Mgr. Ivana Votavová – ředitelka knihovny

Bc. Adéla Vlachová – vedoucí oddělení regionálních funkcí

Štěpánka Štelcigová – ekonomka

GRAFICKÉ ZPRACOVÁNÍ:

Bc. Iva Herzogová

OBSAH

Základní informace o organizaci	5
Úvod	7
Přehled činností knihovny	9
Činnost knihovny v roce 2022	10
Knihovní fond	11
Uživatelé knihovny.....	13
Služby knihovny.....	13
Výpůjční služby	13
Online služby.....	17
Informační služby.....	18
Meziknihovní výpůjční služba	18
Kulturní a vzdělávací akce	19
Přehled kulturních a vzdělávacích akcí pro dospělé	20
Přehled kulturních a vzdělávacích akcí pro děti a mládež	32
Další služby knihovny	40
Regionální funkce knihovny	41
Cíle a zajištění regionálních funkcí v roce 2022	42
Výsledky činnosti dle standardů a priorit daných krajskou knihovnou	43
Souhrnné zhodnocení regionálních služeb za rok 2022	47
Hospodaření knihovny v roce 2022	48
Správní a dozorčí rada.....	49
Účetní závěrka	50
Rozvaha (bilance)	51
Výkaz zisku a ztráty.....	55
Příloha k účetní závěrce	57
Přehled výnosů a nákladů za rok 2022	64
Závěr	65

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ORGANIZACI

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ORGANIZACI

MĚSTSKÁ KNIHOVNA NÁCHOD, O. P. S.

KAMENICE 105, 547 01 NÁCHOD

ŘEDITELKA KNIHOVNY: MGR. IVANA VOTAVOVÁ

REGISTRACE PRÁVNÍ SUBJEKTIVITY

KRAJSKÝ SOUD V HRADCI KRÁLOVÉ, REJSTŘÍK O. P. S., ODDÍL O.,

VLOŽKA 2 ZE DNE 1. 2. 1996

IČO: 64829812

ZŘIZOVATEL KNIHOVNY

MĚSTO NÁCHOD, MASARYKOVO NÁMĚSTÍ 40

547 01 NÁCHOD

E-MAIL: KNIHOVNA@MKNACHOD.CZ

TELEFON: 491 423 338

MOBIL: 778 487 459

WEB: WWW.MKNACHOD.CZ

VÝPŮJČNÍ DOBA KNIHOVNY

	ODDĚLENÍ PRO DOSPĚLÉ, INTERNET	ODDĚLENÍ PRO DĚTI	STUDOVNA – ČTÁRNA
PONDĚLÍ	9:00 - 17:00	12:00 - 17:00	9:00 - 17:00
ÚTERÝ	9:00 - 18:00	12:00 - 17:00	9:00 - 18:00
STŘEDA	9:00 - 18:00	12:00 - 17:00	9:00 - 18:00
ČTVRTEK	9:00 - 18:00	12:00 - 17:00	9:00 - 18:00
PÁTEK	9:00 - 17:00	12:00 - 17:00	9:00 - 17:00
SOBOTA	9:00 - 11:00	ZAVŘENO	9:00 - 11:00
NEDĚLE	ZAVŘENO	ZAVŘENO	ZAVŘENO

ÚVOD

ÚVOD

Rok 2022 měl být rokem, který přinese trochu klidu a spoustu pozitivních aktivit po dvou letech pandemie. Knihovny zůstaly otevřené, začali se k nám pomalu vracet čtenáři a čtenářky. A pak přišel 23. únor a všechno bylo jinak. Nikdo, ani armádní generál ve výslužbě Petr Pavel, který byl 16. ledna v naší knihovně na besedě, nepředpokládal, že putinovské Rusko opravdu rozpoutá válku. Napadení Ukrajiny proměnilo svět.

Knihovny zareagovaly velice rychle. V mnoha z nich, naši nevyjímaje, se velice brzo objevily informace v ukrajinštině. Pomáhala nám hlavně paní Oksana Ciporenko, zástupkyně ředitele ZUŠ Náchod. Získali jsme několik desítek knih v ukrajinštině. Pozvali jsme malé děti trávicí dny ve Středisku volného času (SVČ) Děčko do knihovny, několik ukrajinských maminek se stalo našimi čtenářkami. Uspořádali jsme krásnou výstavu obrazů ukrajinské malířky Kateryny Datsun. A pomáhali jsme i individuálně. Život se ale nemůže zastavit.

Školní třídy opět přicházely na besedy na různá témata. Po celý rok se děti mohly zúčastnit pročtených dílniček. Počet zájemců o program Bookstart – S knížkou do života se zdvojnásobil. Znovu probíhalo oblíbené pasování prvňáčků na čtenáře, rytíř Hron a jeho krásná dáma u něj opět nemohli chybět.

Uskutečnily se dva semestry Náchodské univerzity volného času (NUVČ), naplno se rozjelo trénování paměti s paní Alenou Naimanovou i Virtuální univerzita třetího věku (VU3V).

Tři představení uvedl v naší knihovně spolek Kašpar z pražského Divadla v Celetné. V jednom roce se tak u nás odehrála představení, která měla být původně rozložená do tří let. Jsme rádi, že se je podařilo uskutečnit.

Pokračovali jsme ve snaze, aby naše knihovna přispívala k udržitelnosti života na Zemi. Třídění odpadu je samozřejmostí. Sbírali jsme staré mobilní telefony, v provozu je semínkovna. V rámci říjnového Týdne knihoven jsme opět celý jeden den věnovali tomuto tématu. Byly tu bazar knih a oblečení, prezentace obchodu Bez obalu i výtvarná recy dílna. Nejen na této akci jsme spolupracovali se SVČ Děčko a Galeríí výtvarného umění v Náchodě. Pokračuje také spolupráce se ZUŠ Náchod. Mnoho vernisáží zahajovali právě její žáci a žákyně. Podařilo se zahájit spolupráci s Muzeem Náchodska, o čemž svědčí například vydařená Noc literatury.

Rok 2022 přinesl velké množství nejistoty. Ta nás stále učí rychle se rozhodovat, hledat řešení, zachovávat to důležité a nezabývat se zbytečnostmi. O některé pevné body se ale pořád můžeme opřít. Stále nám zůstávají knihy a čtení, knihovna je opět místem setkávání napříč generacemi a sociálními skupinami.

Knihovna plnila funkci:

- městské knihovny v Náchodě a v části města Lipí.
- je pověřenou knihovnou pro zajištění výkonu regionálních funkcí na základě zákona č. 257/2001 Sb. (knihovní zákon) v okrese Náchod.

PŘEHLED ČINNOSTÍ KNIHOVNY

HLAVNÍ ČINNOSTI KNIHOVNY

- Buduje univerzální knihovní fondy odborné, populárně naučné a krásné literatury a dalších dokumentů a informačních pramenů (periodika, audio, audiovizuální a elektronické dokumenty) se zřetelem k potřebám svých uživatelů.
- Buduje, archivuje a využívá fond regionální literatury a zpřístupňuje ho široké veřejnosti. Shromažďuje, zpracovává, uchovává a poskytuje informace o regionu.
- Buduje interní databáze z univerzálních a speciálních fondů knihovny a využívá externí informační databáze.
- Účastní se budování společných databází a výměny dat s ostatními knihovnami.
- Aktivně propaguje a zpřístupňuje své knihovní fondy individuálním a institucionálním uživatelům svými výpůjčními službami, informačními, bibliografickými, rešeršními a kopírovacími službami v půjčovnách, studovnách a dalších speciálních odděleních.
- Zajišťuje přístup k informacím bez ohledu na místo jejich vzniku, využívá k tomu a uživatelům zpřístupňuje knihovnické a informační zdroje, včetně zdrojů přístupných prostřednictvím sítě internet za předem stanovených podmínek.
- Zpřístupňuje uživatelům knihovní dokumenty i z fondů jiných knihoven prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby, a zároveň prostřednictvím této služby zpřístupňuje uživatelům jiných knihoven vlastní fond.
- Na základě smlouvy s Královéhradeckým krajem a Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové a v závislosti na výši poskytovaných finančních prostředků plní funkci knihovny pověřené regionální funkcí.

DALŠÍ ČINNOSTI KNIHOVNY

- Pořádá exkurze, besedy, přednášky, výstavy a jiné kulturní a vzdělávací akce podporující hlavní poslání a činnost knihovny.
- Organizuje vzdělávací kurzy pro knihovníky náchodského okresu i širší veřejnost.
- Poskytuje kopírovací služby, Wi-Fi v celé knihovně a 5 počítačových stanic s internetem.
- Nabízí rozvoz knih imobilním čtenářům knihovny.
- Půjčuje svým čtenářům e-knihy zdarma.

ČINNOST KNIHOVNY V ROCE 2022

KNIOHVNÍ FOND

Celkový přírůstek knihovního fondu v roce 2022 byl 4 479 svazků, z toho:

Do fondu městské knihovny (MK) bylo zakoupeno 1752 svazků, 87 jich dostala knihovna darem, 181 bylo zapsáno z depozitního fondu a 21 jako náhrada za ztracené knihy.

Do výměnného fondu MK bylo zakoupeno z dotace na regionální činnost 693 svazků, z příspěvků zřizovatelů obecních knihoven na Náchodsku 575 svazků, 12 svazků bylo zapsáno z depozitního fondu. Do výměnného fondu ostatních střediskových knihoven okresu Náchod bylo z dotace na regionální činnost zakoupeno 1 158 svazků.

Celkový úbytek knihovního fondu v roce 2022 byl 1 409, z toho:

Z fondu MK Náchod bylo odepsáno 606 svazků, z výměnného fondu MK 634 a z výměnného fondu ostatních střediskových knihoven 169 svazků.

I v roce 2022 byla většina nových knih zakoupena systémem výběru a objednávek z edičních plánů nakladatelství prostřednictvím obchodní agentury OPA Praha, která poskytuje mnohem vyšší rabat než knihkupectví či e-shopy.

Nové přírůstky knihovního fondu byly odborně zpracovány do počítačové báze dat knihovnického systému Verbis verze 2.2 a opatřeny čárovým kódem. K vyhledávání slouží elektronický katalog přístupný v knihovně a na webových stránkách knihovny www.mknachod.cz.

STAV FONDU KNIHOVNY K 31. 12. 2022 JE CELKEM 154 954 KNIHOVNÍCH JEDNOTEK

Typ dokumentu	Počet knihovních jednotek
Beletrie	101 375
Naučná literatura	52 535
Tištěné hudebniny	77
Zvukové dokumenty	855
Zvukově obrazové dokumenty	60
Jiné dokumenty	52
Počet nakupovaných titulů periodik	108

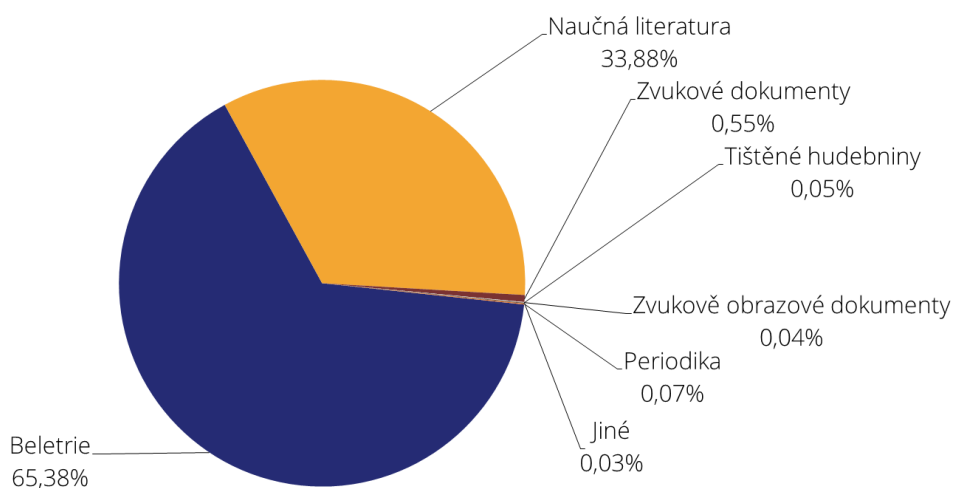
REGIONÁLNÍ FOND

Do regionálního fondu naší knihovny jsou zahrnuty knihy, audioknihy a časopisy týkající se Královéhradecka. Primárně doplňujeme tituly, které se týkají bývalých okresů Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. V roce 2022 bylo zakoupeno 95 regionálních publikací. Na nové knihy z této oblasti čtenáře upozorňujeme také ve sborníku Rodným krajem.

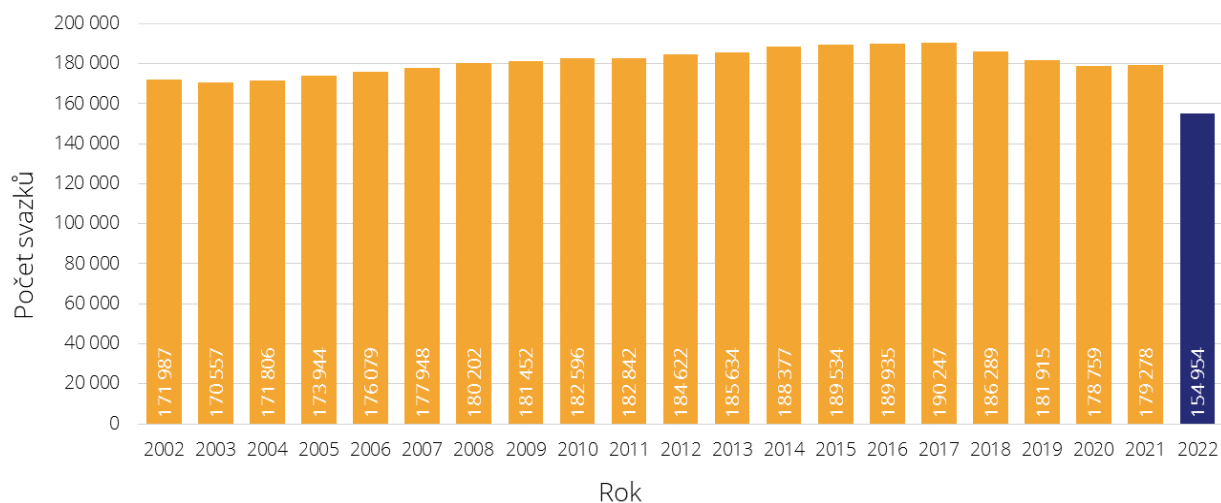
SOUBORNÝ KATALOG

Také v roce 2022 pokračovala spolupráce se souborným katalogem CASLIN Národní knihovny ČR formou odesílání katalogizačních záznamů pořízených Městskou knihovnou v Náchodě. Za tento rok bylo posláno cca 700 záznamů.

SLOŽENÍ FONDU KNIHOVNY V ROCE 2022

VÝVOJ STAVU KNIHOVNÍHO FONDU

UŽIVATELÉ KNIHOVNY

K 31. 12. 2022 měla knihovna 2 440 registrovaných čtenářů, z toho 634 dětí (a téměř 500 přiznaných spoluživatelů). To znamená zvýšení počtu registrovaných čtenářů o 220 proti minulému roku. Po covidové době se k nám začali čtenáři a čtenářky opět vracet. Fyzická návštěvnost půjčoven a studovny dosáhla počtu 46 480 návštěvníků a návštěvnic, což je o 8 493 více než v roce předchozím.

Během roku došlo k nereálně vysokému nárůstu návštěv online katalogů u knihoven, které používají knihovní systém Verbis. Poskytovatel katalogu Portaro, firma KpSys, uvedl, že za vysokou návštěvností stojí roboti a momentálně nedokáže tento problém vyřešit. Proto statistiku o počtu online návštěvníků nemůžeme brát jako směrodatnou.

SLUŽBY KNIHOVNY

VÝPŮJČNÍ SLUŽBY

Čtenáři MK si v roce 2022 vypůjčili 93 037 dokumentů, což je o 9 984 více než v roce předchozím. Samozřejmě je znát, že už knihovna nebyla uzavřena. Stále jsme se ale nevrátili v počtu čtenářů a výpůjček do doby předcovidové.

Typ dokumentu	Počet výpůjček
Beletrie dospělým uživatelům	59 880
Naučná literatura dospělým uživatelům	10 126
Beletrie dětem	9 793
Naučná literatura dětem	2 916
Periodika	8 995
Elektronické dokumenty	12
Zvukové dokumenty	1 008
Zvukově obrazové dokumenty	1
Tištěné hudebniny	34
Jiné	272

V dětském oddělení si mohou zájemci kromě klasických dokumentů vypůjčit i deskové hry a tematické kufříky. Deskových her máme už 77, jsou mezi nimi například Carcassonne, Čtenářská věž, Na křídlech, Dixit, Harry Potter, ale i hry pro úplně malé děti. Tematických kufříků půjčujeme dvanáct, přičemž některé z nich v roce 2022 prošly revitalizací. Kufřík Umění lze půjčit ve studovně, ostatní (Cestujeme, Detektivové, Dinosauři, Doprava, Lidské tělo, Moře, Princezny, Rytíři, Sport, Vesmír a Zvířata) v oddělení pro děti.

Vzrůstá i obliba **audioknih**, které načítají naši přední herci a dabéři. V roce 2022 jich bylo půjčeno 1 008.

V roce 2019 jsme začali čtenářům půjčovat **e-knihy**. Knihovna platí za každou e-vypůjčku 49 Kč, ale registrovaný čtenář knihovny neplatí nic. Zprvu si mohli čtenáři půjčit dvě e-knihy, od března 2020, kdy došlo k uzavření knihovny z důvodů zhoršené pandemické situace, jsme našim čtenářům umožnili zdarma si měsíčně půjčit až tři e-knihy. Za rok 2022 bylo realizováno 580 elektronických výpůjček knih. Protože náklady na ně byly v roce 2022 přes 28 000 korun a knihovna má krácený rozpočet, bude v nadcházejícím roce možné vypůjčit si pouze jednu e-knihu měsíčně.

Rozvoz knih starším nebo nemocným čtenářkám a čtenářům pokračoval v roce 2022 naštěstí obvyklým způsobem. Každý měsíc takto obsloužíme na 20 zájemců a zájemkyň. Tuto službu poskytujeme již čtrnáctým rokem.

Od června do září je přístupná **letní čítárna** v parčíku za knihovnou.

Ve spolupráci se Sportovním zařízením města Náchoda knihovna provozuje **knihobudku** na koupališti a v prostoru krytého bazénu.

Bibliobox, velká ocelová schránka na knížky s vnitřním vozíkem, která umožňuje vrátit vypůjčené knihy a časopisy i když je knihovna momentálně zavřená, samozřejmě dobře sloužil i celý rok 2022.

NEJPŮJČOVANĚJŠÍ ČASOPISY, KNIHY A AUDIOKNIHY

ODDĚLENÍ PRO DĚTI

ČASOPISY

1. Čtyřlístek
2. 21. století Junior
3. Ahoj divočino
4. Časostroj
5. Tečka
6. Koně a lidé
7. Psí kusy
8. Raketa
9. Mateřídouška
10. Sluníčko

KNIHY

1. Matocha, Vojtěch: Prašina
2. Flanagan, John: Hraničářův učeň
3. Walliams, David: Babička drsňačka
4. Horáček, Petr: Husa Líza
5. Rowlingová, Joanne K.: Harry Potter a Kámen mudrců
6. Kratochvíl, Miloš: Pachatelé dobrých skutků – Puntíkáři
7. Braunová, Petra: 3 333 km k Jakubovi
8. Bohlmann, Sabine: Dívka jménem Willow
9. Telgemeier, Raina: Sestry
10. Orlev, Uri: Ostrov v Ptačí ulici

DOPORUČENÁ ČETBA PRO DĚTSKÉ ČTENÁŘE

1. Petiška, Eduard: Staré řecké báje a pověsti
2. Saint-Exupéry, Antoine de: Malý princ
3. Werich, Jan: Fimfárum
4. Vrchlická, Eva: Z oříšku královny Mab
5. Čapek, Karel: Povídky z jedné a druhé kapsy
6. Poláček, Karel: Bylo nás pět
7. Erben, Karel J.: Kytice
8. Olbracht, Ivan: Biblické příběhy
9. London, Jack: Bílý tesák
10. Němcová, Božena: Divá Bára

AUDIOKNIHY

1. Matocha, Vojtěch: Prašina
2. Svěrák, Zdeněk: Tatínku, ta se ti povedla
3. Goldflam, Arnošt: Tatínek není k zahzení
4. Lobel, Arnold: Kvak a žbluňk jsou kamarádi
5. Lindgrenová, Astrid: Pipi Dlouhá punčocha
6. Macourek, Miloš: Živočichopis
7. Mornštajnová, Alena: Strašidýlko Stráša
8. Kratochvíl, Miloš: Mikuláš, Ježíšek, pan Vrána a my
9. Dahl, Roald: Danny, mistr světa
10. Ende, Michael: Nekonečný příběh

ODDĚLENÍ PRO DOSPĚLÉ

ČASOPISY

1. Vlasta
2. Téma
3. Reflex
4. Respekt
5. Květy
6. Svět motorů
7. Burda
8. Týdeník Echo
9. 100+1 zahraničních zajímavostí
10. Krkonoše

KNIHY

1. Tučková, Kateřina: Bílá voda
2. Lednická, Karin: Šikmý kostel
3. Bryndza, Robert: Osudné svědectví
4. Jacobs, Anne: Panský dům
5. Caplinová, Julie: Čajovna v Tokiu
6. Marsonsová, Angela: Dětské duše
7. Vondruška, Vlastimil: Křišťálový klíč
8. Klevisová, Michaela: Prokletý kraj
9. Jakoubková, Alena: Co oči nevidí, to manžela nebolí
10. Hartl, Patrik: 15 roků lásky

DOPORUČENÁ ČETBA PRO STUDENTY

1. Dyk, Viktor: Krysař
2. Čapek, Karel: R.U.R.
3. Rolland, Romain: Petr a Lucie
4. Fuks, Ladislav: Spalovač mrtvol
5. Molière: Lakomec
6. Škvorecký, Josef: Prima sezóna
7. Orwell, George: Farma zvířat
8. Mácha, Karel H.: Máj
9. Shakespeare, William: Romeo a Julie
10. Hugo, Victor: Chrám Matky boží v Paříži

AUDIOKNIHY

1. Boček, Evžen: Aristokratka ve varu
2. Ferrante, Elena: Geniální přítelkyně
3. Klevisová, Michaela: Prokletý kraj
4. Poncarová, Jana: Alžběta a Nina
5. Vondruška, Vlastimil: Ulička hanby
6. Larsson, Stieg: Milénium
7. Nesbø, Jo: Netopýr
8. Mayle, Peter: Navždy Provence
9. Zibura, Ladislav: Prázdniny v Česku
10. Svěrák, Zdeněk: Nové povídky

ONLINE SLUŽBY

V roce 2022 měla webová stránka náchodské knihovny 25 000 návštěv. Elektronický katalog knihovny navštívilo 115 427 osob.

Téměř jako samozřejmost je u většiny čtenářů přijímána služba automatického zasílání upozornění na končící výpůjční dobu na e-mailovou adresu uživatelů. Také velká část informací o rezervaci či objednávce knih a upomínek je zasílána elektronicky, což vede k úspoře na poštovním.

K dotazům a žádostem je stále více využívána také komunikace s knihovnou prostřednictvím e-mailu **knihovna@mknachod.cz**.

Facebookový profil knihovny **www.facebook.com/knihovnanachod** i několikrát denně upozorňuje na zajímavé akce knihovny, přináší novinky, fotografie a reportáže z akcí a kroužků. Reaguje i na aktuální dění doma i ve světě.

Zvýšil se počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu, bylo jich 6 147. To znamená, že čtenáři a čtenářky více využívali možnosti prodloužit nebo objednat si knihy a jiné dokumenty z pohodlí svého domova.

V roce 2022 bylo možné na jednu čtenářskou legitimaci půjčit zdarma až 3 e-knihy. Bylo tak vypůjčeno 580 dokumentů.

Od prosince 2020 má knihovna také svůj účet **knihovna_nachod** na Instagramu.

Tyto i další virtuální služby zvyšují komfort klientů knihovny.

INFORMAČNÍ SLUŽBY

Pracovníci městské knihovny, především informačního úseku ve studovně a čítárně, vyřizovali široké spektrum dotazů a požadavků občanů na informace nejrůznějšího druhu.

K tomu knihovna průběžně vytváří nebo přejímá informační zdroje a poskytuje následující služby:

- prezenční výpůjčky a možnost studia z rozsáhlého fondu slovníků a encyklopedií ze všech oborů lidské činnosti,
- prezenční studium, případně výpůjčky ze specializovaného fondu regionální literatury,
- výpůjčky novin a časopisů,
- informační a referenční služby, zodpovídání ústních a písemných dotazů, exkurze do knihovny spojené s výkladem o službách nebo speciálně zaměřené (pro školy, zájmové skupiny apod.),
- sbírky zákonů ČR (období 1918 – 1936, 1957 – 2012, od té doby volně přístupné na internetu),
- přístup na internet, Wi-Fi připojení,
- kopírování z materiálů knihovny.

K dispozici byly počítačové databáze:

- Česká národní bibliografie (bibliografické záznamy knižní produkce vydané na území ČR od roku 1945, články v českých novinách, časopisech a sbornících od roku 1991, periodika vydaná na území ČR od roku 1990, dizertace a jmenné autority).
- Regionální literatura okresu Náchod (specializovaný fond Městské knihovny Náchod, průběžně analyticky zpracovávaný do počítačové databáze v systému Verbis verze 2.2).

Knihovna poskytuje informace nejen registrovaným čtenářům, ale také zájemcům z řad návštěvníků města, kteří zde vyhledávají fakta o historii, památkách a osobnostech Náchoda i jeho okolí.

MEZIKNHOVNÍ VÝPŮJČNÍ SLUŽBA

Pro čtenáře náchodské knihovny bylo získáno v roce 2022 meziknihovní výpůjční službou 361 titulů z jiných knihoven na území ČR. Většinou se jednalo o naučnou literaturu, zapůjčenou vědeckými a vysokoškolskými knihovnami nebo Národní knihovnou v Praze. Dále bylo 98 knižních titulů z fondu naší knihovny zapůjčeno jiným knihovnám.

KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ AKCE

Lidé všech generací se vracejí do knihovny.

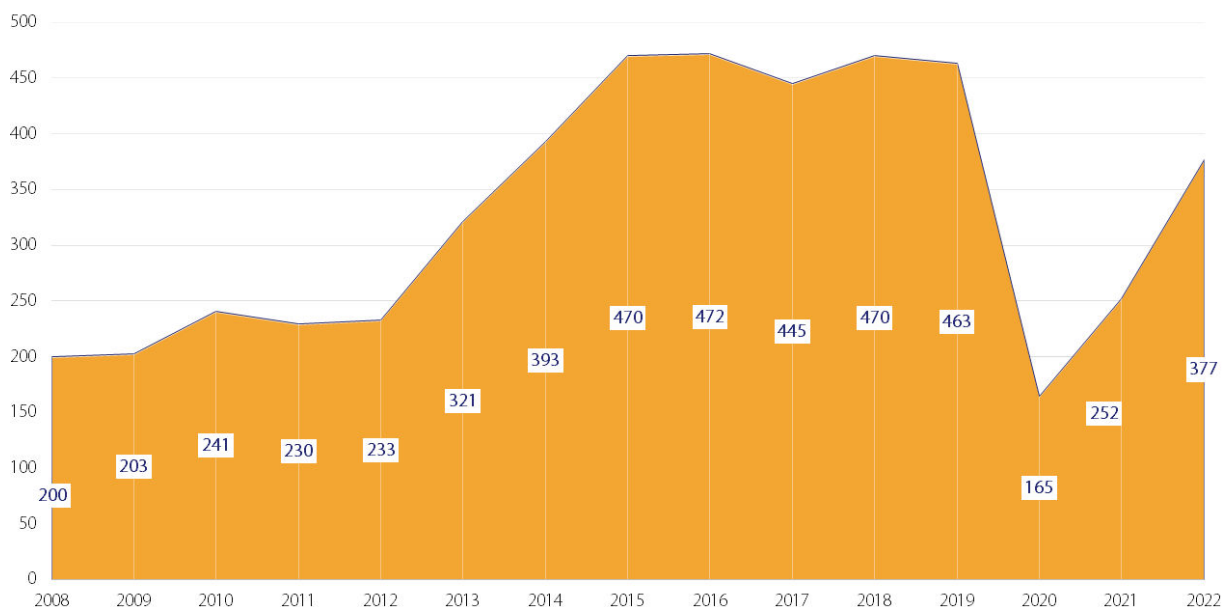
I když NUVČ má jen asi polovinu posluchačů, ostatní akce, kurzy a kroužky se znovu plní. Knihovna fungovala off-line celý rok 2022.

V roce 2022 se v knihovně uskutečnilo 377 kulturních a vzdělávacích akcí pro děti i dospělé. Znamená to tedy, že v průměru se za týden konalo více než sedm akcí. Je to o 121 akcí víc než v roce předchozím. Nárůst je potěšitelný, ale logický, protože v době pandemie se nemohlo mnoho akcí uskutečnit.

Kulturních a vzdělávacích akcí se zúčastnilo 9 623 dětí a dospělých. Což je o 2 888 více než v roce 2021.

V roce 2022 knihovna poskytla své prostory pro realizaci akcí jiných subjektů. Každoročně spolupracujeme například s Fotoklubem Náchod a se Střední průmyslovou školou Otty Wichterleho z Velkého Poříčí. Rozvíjí se spolupráce s SVČ Děčko, s regionálním Muzeem Náchodska, se Základní uměleckou školou Náchod i s Galerií výtvarného umění v Náchodě. To vše přispívá ke zlepšování komunitních funkcí knihovny.

POČET KULTURNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ V OBDOBÍ 15 LET

PŘEHLED KULTURNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PRO DOSPĚLÉ

VIRTUÁLNÍ UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU

Virtuální univerzita třetího věku se stala nedílnou součástí programů, které knihovna připravuje pro aktivní seniory a seniorky. Jde o jednu z forem celoživotního vzdělávání organizovanou Provozně ekonomickou fakultou České zemědělské univerzity v Praze.

Cílem VU3V je umožnit všem posluchačům v rámci České republiky zájmové vysokoškolské studium bez ohledu na vzdálenost vysokých škol a univerzit, ve kterých probíhá prezenční seniorské vzdělávání, jehož se z různých důvodů (vzdálenost, zdravotní a časové důvody, finanční náročnost na dopravu apod.) nemohou zúčastňovat. V souladu se vzděláváním též vytvořit prostředí pro sociální kontakt posluchačů v daných lokalitách.

Pro rok 2022 (8. a 9. semestr) bylo vybráno dvoudílné téma **Dějiny oděvní kultury**, které připravil a provázel jím Ing. Petr Tylínek. Oba kurzy měly osm frekventantů.

NÁCHODSKÁ UNIVERZITA VOLNÉHO ČASU

V roce 2022 proběhl 22. a 23. semestr NUVČ. Ne všichni frekventanti tohoto vzdělávání se zatím do knihovny vrátili, proto probíhá vždy pouze jedna přednáška od 15.00 hodin.

PŘEDNÁŠKY 22. SEMESTRU UNIVERZITY:

- Pplk. Jakub Vacek – Bezpečně na internetu
- Milan Zálíš - Bedřich Veliký – král, vojevůdce, filozof a hudebník; 1. část
- Milan Zálíš - Bedřich Veliký – král, vojevůdce, filozof a hudebník; 2. část
- Jakub Greschl – Thajsko
- Prof. PhDr. Dana Musilová, CSc. – Milada Horáková: „Jdu s hlavou vztyčenou – musí se umět i prohrát“
- Bc. Martin Měřinský – Národní kulturní památka Pevnost Dobrošov
- Mgr. Josef Hotový – Povídání o netopýrech

PŘEDNÁŠKY 23. SEMESTRU UNIVERZITY:

- Mgr. Tomáš Krajča – Zajímavosti CHKO Broumovsko
- PhDr. David Chaloupka, MgA. Michal Burget, BcA. Marek Macek – Jak se dělá výstava?
- Mgr. Radovan Lipus, Ph.D. – Co obnáší práce režiséra
- Jakub Greschl – Jak se slaví Vánoce ve světě
- Mgr. Mariana Poláková, Ph.D. – Sexualita v antickém Římě
- Prof. PhDr. Milena Lenderová – Čtenářky v minulosti
- MUDr. Jana Psottová – Cukrovka: epidemie třetího tisíciletí

S významným českým divadelním, televizním a rozhlasovým režisérem **Radovanem Lipusem** jsme spolupracovali již poněkolkáté. A protože v prosinci 2022 začal s herci Divadla na Vinohradech připravovat hru Danny Smiřický (Příběh inženýra lidských duší), zavítal do Náchoda a do naší knihovny s herci i s autorem scénáře Janem Vedralem, aby nasáli atmosféru Náchoda, rodiště Josefa Škvoreckého a místa jeho prvních lásek.

Obr. 2: Návštěva z Divadla na Vinohradech

KURZ TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

Jedenáctý ročník **Kurzu trénování paměti** proběhl naštěstí opět prezenčně v knihovně a vedla ho znovu zkušená lektorka Alena Naimanová. Deset lekcí pro tři skupiny, tedy třicet setkání pro celkem 19 nadšených posluchačů a posluchaček, kteří se učili lepšímu soustředění, vybavování znalostí a kreativitě.

Trénování paměti je již několik let populární aktivita. Není to však módní výstřelek, ale nezbytnost pro udržení mentálních schopností do vysokého věku. Frekventanti našich kurzů si osvojují různé paměťové techniky a povzbuzují se navzájem. Důležité je i společné setkávání, stejně tak jako v případě Náchodské univerzity volného času, protože sociální kontakty jsou pro život člověka naprosto nezbytné.

Jsme velice rádi, že tuto aktivitu budeme nabízet všem zájemcům a zájemkyním i v příštím roce.

KURZ PRÁCE S POČÍTAČEM PRO SENIORY

Opět jsme se spojili se společností Moudrá sovička, a uspořádali pro seniory 3 kurzy. Jeden pro ty, kteří se teprve rozhodují, zda si chytrý telefon nebo tablet zakoupí – **Nebojte se chytrých telefonů**. Dva s názvem **Jak na chytrý telefon/tablet**, pro ty, kteří již přístroj mají, ale chtějí se ho naučit plně využívat. O semináře byl veliký zájem, lektori byli velmi ochotní a erudovaní. Všechny tři kurzy byly bezplatné.

ZAPOJENÍ DO PROJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

Čtyřmi setkáními se nám podařilo dokončit projekty **Přeshraniční mezigenerační integrace**.

Naučili jsme se, jak vytvořit originální **textilní tašku** a vyráběli jsme **látkové jarní dekorace**.

Velice zajímavé bylo setkání s **Jitkou Erlebachovou a canisterapií**. Děti i dospělí si mohli vyzkoušet, jak pes pomáhá při léčbě duševního i fyzického zdraví člověka. Fenka Mája (stafordšířský bulteriér) měla pro všechny pochopení.

Vyvrcholením byl komponovaný pořad **Nejen o hudbě s bratry Malinovými**. Vyprávění, písničky, fotografie i videa přinesly všem dobrou náladu a krásný umělecký zážitek.

Obr. 3: Junior & Senior – Canisterapie

LITERÁRNÍ A DALŠÍ KULTURNĚ-VZDĚLÁVACÍ POŘADY

- Nejvíce navštívenou akcí roku 2022 byla beseda s armádním generálem ve výslužbě **Petrem Pavlem**. Konala se 16. února a povídat si s možným kandidátem na prezidenta přišla téměř stovka posluchačů a posluchaček. Petr Pavel odpověděl na všechny otázky přímo, bez vytáček a mlžení.

Obr. 4: Beseda s generálem P. Pavlem

- Mimořádně zajímavé bylo setkání s Lenkou Hlaváčkovou nazvané **Od Mlsné farmářky k módní značce**. Mladá textilní inženýrka vyprávěla o podnikání na Novém Zélandu i návratu na Broumovsko, založení Mlsné farmářky, kde do teď můžeme zakoupit zdravé lokální potraviny, vybudování Bistra Pecka, projektu Kytice z vesnice a konečně i o využití zbytků látek z textilního podniku Veba, z nichž šije s kamarádkou nádherné sukně pod značkou LAIVA.
- S **Petrem Kohlem** posluchači a posluchačky prožili koncert terapeutických Wuhan gongů a poté si s ním o nich a jejich schopnostech povídali.
- Knihovna ve spolupráci s Galeríí výtvarného umění v Náchodě hostila autorské čtení **Matěje Lipavského** a **Štěpána Noska**.
- Uskutečnila se i **literární procházka** po stopách hrdinů románů Josefa Škvoreckého.
- Seminář Světly Deer, učitelky jazyků a koučky dal všem zúčastněným nejen motivaci k učení se angličtiny a dalších jazyků, ale lektorka nás naučila několik dobrých technik, které mohou pomoci i věčným začátečníkům. Heslem semináře **Učíme se (jazyky) chytře** bylo „Study smart, not hard“.

Obr. 5: Seminář Učíme se (jazyky) chytře

- Velice zajímavé bylo setkání se spisovatelkou **Barborou Šťastnou**, která si s námi povídala nejen o své poslední knize *Samotářky*. Labradorka Matylda i manžel Pavel Beneš si naši knihovnu také oblíbili.

Obr. 6 a 7: Beseda s B. Šťastnou

- **Noc literatury** se tentokrát odehrála v Muzeu Náchodsko. Ukázky z knih současných evropských autorů a autorek četly knihovnice, ředitel a pracovníce muzea, kurátorka z galerie, vedoucí dramatického kroužku knihovny i učitel ze školy Pod Montací. Bohaté občerstvení přijemnilo krásný večer.

Obr. 8 a 9: Noc literatury

- Díky další spolupráci s Muzeem Náchodsko jsme měli možnost zúčastnit se workshopu ze série kreativního učení **Učíme (se) příběhy**. Lektorka Barbara Herz nás seznámila nejen s teorií storytellingu, ale také jsme si nad tématem odsunu náchodských Židů prakticky vyzkoušeli, jak vystavět poutavý příběh. Máme radost, že byl o workshop velký zájem a zúčastnily se ho všechny věkové kategorie.

Obr. 10: Workshop Učíme (se) příběhy

- V březnu, který je tradičně měsícem čtenářů, jsme opět uspořádali **Velké podvečerní čtení** v půjčovně naší knihovny. Četli jsme sobě a čtenářům (někteří se k nám i přidali) z veselých i smutných knížek našeho srdce.

Obr. 11: Velké podvečerní čtení

SBÍRKY V KNIHOVNĚ

V září jsme se zapojili do celostátní sbírky **Český den proti rakovině** pořádané Ligou proti rakovině a v oddělení pro dospělé prodávali symbolické kytičky. Na doprovodné akci paní Dana Černá představila svoji knihu *Zvládej překážky*. V listopadu jsme nabízeli vlčí máky na **podporu válečných veteránů**.

Obr. 12: D. Černá a její kniha *Zvládej překážky*

Obr. 13: Sběrka ke Dni válečných veteránů

DIVADLO V KNIHOVNĚ

V roce 2022 se konala v knihovně tři divadelní představení. Všechna v podání divadla Kašpar. Představení byla původně rozplánována na tři roky, ale vzhledem k pandemické situaci let 2020 – 2021 se všechna konala v jednom roce. Bývalá přípravná jídelna Cyrila Bartoně Dobenína se stala divadelní šatnou.

V květnu jsme si užili představení podle dnes už klasické, folklorní vyprávěnky Zdeňka Galušky **Slovácko sa nesúdí**.

V říjnu k nám Divadlo v Celetné přivezlo bravurní hru Václava Havla **Vernisáž**.

Divadelní představení na motivy baladické básnické skladby Václava Renče **Popelka nazaretská** navodilo vánoční atmosféru nesmrtelným příběhem, který všichni známe a znovu a znovu rádi posloucháme.

Děkujeme Mileně Steinmasslové, Aleši Petrášovi, Janu Zadražilovi, Jitce Nerudové, Miloslavu Tichému, Evě Elsnerové, Danielu Pivodovi, Petru Havlíčkovi, ale i Jakubovi Špalkovi a Honzovi Potměšilovi a celému divadlu Kašpar, že ve stísněných prostorách náhodské knihovny zahráli tolik krásných her s láskou k divadlu i divákům.

Obr. 14: Divadelní spolek Kašpar – Slovácko sa nesúdí

KURZ ANGLIČTINY PRO SENIORY

Desátý ročník **kurzu angličtiny** pro seniory, jehož lektorkou byla opět Bc. Tereza Honzů, ukončil tuto aktivitu v náchodské knihovně.

VÝTVARNÉ DÍLNY PRO DOSPĚLÉ

Pro velký úspěch jsme i v roce 2022 uspořádali workshop **Kouzlo suchého pastelu**. Jejich lektorkami byly Anna Maněnová a Marie Wolfová. Účastnice kurzu namalovaly touto zajímavou technikou spoustu krásných obrázků.

Společně se SVČ Děčko Náchod jsme v knihovně uspořádali **mezigenerační workshop plstění jehlou**, při kterém si účastnice vytvořily originální šperky. Ukázalo se, že ať je nám 18 nebo 60 let, dokážeme si porozumět a spolupracovat. Další setkání se konalo v Děčku.

Novinkou v naší knihovně byl **workshop výroby mýdel**. Voňavé tvoření se setkala s velkým ohlasem a nejenže si účastnice užily odpoledne, ale nesly si domů každá krabičku ručně vyrobených přírodních mýdel různých tvarů a barev.

Ve **vánočním workshopu** jsme vyráběly dekorace z plsti. Ozdoby na stromček, nerozbitné, měkoučké a krásně barevné potěšily nejednu rodinu.

Obr. 15: Workshop Mýdlení

Obr. 16: Letní kouzlo suchého pastelu

Obr. 17 a 18: Vánoční dílna pro dospělé

NÁCHODSKÉ FLEROVÁNÍ

Již desáté Náchodské flerování opět zpříjemnilo poslední prázdninovou neděli mnoha stovkám malých i velkých. Na již tradiční jarmark s kulturním programem se přišlo podívat téměř 800 návštěvníků. Čekaly je tu **rukodělné výrobky českých řemeslníků a výtvarníků**, některou z technik si mohli zájemci i sami vyzkoušet.

Knihovna přichystala **výtvarnou dílnu pro děti i dospělé**, ve které se vytvářely náušnice, náramky a brože z barevné plsti. Součástí akce byl také oblíbený **výprodej starých vyřazených knih a časopisů**. Občerstvení zajistilo Bistro Pampeliška, Pekárna Na Plechu a náchodský pivovar PRIMÁTOR.

Velice se líbila **dvě představení**, která dětem zahráli členové a členky jaroměřského loutkového souboru Maminy. Veselé pohádky **Rytíř Brumla a maličká víla** a **Jak Rózička štěstí našla** přilákaly malé i velké.

Všechny nadchla **ochutnávka scénického čtení** z knížky Daniely Krolupperové **Polštářoví podvodníci** v podání členek kroužku Za oponou knihovna Pavlína Divíškové a Markéty Špeldové pod režijním vedením Moniky Heinzlové.

Novinkou byla **knihařská dílna**, kterou připravila Galerie výtvarného umění v Náchodě. V ní si mohli malí i velcí zájemci vyzkoušet techniky jednoduchých vazeb a ušít si svůj vlastní deník, skicák, sešit, fotoalbum, nebo převázat rozpadlou starou knihu. Vše z recyklovaných materiálů.

Na závěr jubilejního náchodského flerování nám zahrála hudební skupina **Pouhá ryba**.

Obr. 19: Náchodské flerování

VÝSTAVY V KNIHOVNĚ

Ve studovně se konalo 8 výstav:

- Pastelový svět – výstava obrazů **Anny Maněnové** a **Marie Wolfové**
- Keramika a pikáže – výstava uměleckých prací **Marie Bartošové**
- Krásky Krkonoš – výstava fotografií **Miroslava Šálka**
- Vánoční výstava spolku **SANA**
- **Seattle – Newark – Broumov** – ilustrace významného českého grafika **Jindřicha Janíčka**, držitele ceny Czech Grand Design, který výstavu zahájil a diskutoval s mladými náchodskými výtvarníky.
- **Sen letní noci** – výstava obrazů ukrajinské ilustrátorky a malířky **Kateryny Datsun**. Všechny obrazy namalovala mladá malířka svojí neobvyklou technikou při svém pobytu v Náchodě, kam na čas uprchla i se svými dvěma malými syny.
- **Suchá jehla** – výběr z grafické tvorby českého multiinstrumentalisty **Luboše Maliny**. Na vernisáži zahrál se svými bratry Pavlem a Josefem, třemi čtvrtinami skupiny Malina Brothers.
- **Kouzelná cesta** – výstava **Oldřicha a Františky Jelenových** představila čtenářské a vyprávěcí karty, které pro rozvoj fantazie, tvořivosti a čtenářské gramotnosti vymyslela Petra Bubeníčková. Vernisáž se konala za účasti všech tří autorů a zazpíval na ní náchodský sbor Hron.

Obr. 20: Vernisáž výstavy obrazů K. Datsun

Obr. 21: Vernisáž výstavy obrazů O. a F. Jelenových

Obr. 22: Vernisáž výstavy grafik L. Maliny

Pro pět výstav jsme zapůjčili **ochoz půjčovny pro dospělé** náchodskému fotoklubu.

Některé výstavy pořádá knihovna i **ve vstupní hale**, často ve spolupráci s jinými institucemi:

- **Velikonoční výstava** prací žáků SPŠ Otty Wichterleho z Velkého Poříčí
- **Tanec v obrazech** – výstava fotografií tanečního oboru ZUŠ Náchod uspořádaná u příležitosti 70. výročí školy
- Desátý ročník mezinárodní výstavy **Zed'** pořádané Fotoklubem Náchod
- **Studenti fotografují** – výstava prací studentů SPŠ Otty Wichterleho z Velkého Poříčí, obor Grafický design a Reprodukční grafik
- **Charitativní bazárek spolku Dokořán**
- **Náchodsko** – výstava fotografií Miroslava Holčí
- **Pozor, v knihovně je kocour!** – panely s ilustracemi Kláry Smolíkové ke stejnojmenné knize
- **Taková polická zelňačka** – výstava fotografií Zdeňka Odl
- **Prodejní výstava** Stacionáře Cesta

Obr. 23: Jarní výstava prací studentů SPŠ O. Wichterleho

Obr. 25: Výstava fotografií studentů SPŠ O. Wichterleho

Obr. 24: Vernisáž výstavy Zed'

Obr. 26: Charitativní bazárek spolku Dokořán

Také ve velké výloze knihovny se i tento rok nepřetržitě střídaly výstavy a výstavky k literárním výročím i aktuálním událostem.

Na jaře to byla výstava **UKRAJINA, možná ji tak neznáte, možná ji tak už neuvidíte**, kterou knihovnám zdarma poskytl Svaz knihovníků a informačních pracovníků SKIP. Obecně informovala slovem i obrazem o Ukrajině a některých jejích velkých městech. Bohužel fotografie těchto měst před napadením ruským agresorem nám je ukázaly tak, jak již je opravdu asi nikdo neuvidí.

Díky spolupráci s Muzeem Náchodska byl začátkem roku k vidění **náchodský betlém** z dílny Lubomíra Zemana (řezba) a Milana Jíchy (polychromie).

Obr. 27: Výstava Ukrajina

Obr. 28: Instalace náhodského betlému

DEN PRO UDRŽITELNOST

V rámci celého roku jsme se zaměřili na udržitelnost. Uspořádali jsme **bazar vyřazených knih, oblečení a doplňků**, na Den pro udržitelnost jsme tvořili recyklované peněženky. Udělali jsme si i Čas pro přírodu a byli **místem sběru** nepotřebných mobilních telefonů a nadále pokračovali v propagaci Semínkovny, která má trvalé místo v půjčovně pro dospělé.

DEN HUDBY

Na 21. červen připadá každý rok Den hudby. I letos jsme **Pěveckému sboru Hron** umožnili koncertovat v prostorách letní čítárny za knihovnou. Tato akce navazovala na vernisáž výstavy Sen letní noci a obohatila tak její program.

Obr. 29: Vystoupení Pěveckého sboru Hron

NÁCHODSKÉ DNY POEZIE

Také třinácté Náchodské dny poezie se konaly z velké části v knihovně. Již tradičně u nás vystupoval fyzický básník **Petr Váša**. Krásný koncert písničkářského přátelství jsme zažili s **Vladimírem Javorským** a **Miroslavem Kemelem**, které tentokrát na akordeon doplnil **Tomáš Gertler**. V pořadu Milá Mácho četla a komentovala poezii básnířek od časů Boženy Němcové až po současnost editorka a básnířka **Zuzana Gabrišová** za doprovodu hudební skupiny Sacrapēs. V krásném prostředí bývalé jídelny Cyrila Bartoně se konalo autorské čtení a setkání s jedním z nejvýraznějších českých básníků současnosti, držitelem cen Jiřího Ortena i Josefa Jungmanna, **Petrem Borkovcem**.

Obr. 30: Performance P. Váši

Obr. 31: Autorské čtení P. Borkovce

POBOČKA LIPÍ

Pobočka Lipí má 22 čtenářů a z toho 9 dětí. V roce 2022 ji navštívilo 172 čtenářů. Uspořádala čtyři kulturní akce, na které přišlo 345 zájemců. K již tradičním patří Stínání kohouta, kterého se zúčastnilo 80 lidí. Výstava obrazů výtvarníků z Náchoda a okolí **Lipský salónek** měla vernisáž i dernisáž a navštívilo ji sto účastníků. Velká **Mikulášská nadílka** přilákala 165 dětí i dospělých. Všechny akce organizovala knihovnice Zuzana Jindrová.

Obr. 32: Lipský salónek

PŘEHLED KULTURNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

V průběhu roku 2022 knihovna uspořádala 231 vzdělávacích a kulturních akcí, kterých se zúčastnilo 4 213 dětí a mládeže. Jedná se o akce pro mateřské, základní, střední a speciální školy. Dále pak akce pro individuální čtenáře. Jsme moc rádi, že se k nám na besedy vrátily třídy základních škol, a že učitelé mají zájem na akce do knihovny své žáky a žákyně přivádět a to dokonce ještě víc, než před začátkem pandemie. Těchto besed se v roce 2022 konalo 72 a zúčastnilo se jich 1 786 dětí. Kromě toho naši knihovnu navštívilo dvanáct skupin dětí z mateřských škol, tedy 214 předškoláků. O akce projektu S knížkou do života – Bookstart je stále větší zájem. Uskutečnilo se 29 setkání, kterých se zúčastnilo 516 dětí a rodičů.

BESEDY PRO ŠKOLY

Kromě lekcí, v nichž se děti seznamují s knihovnou, literaturou, učí se využívat knihy i další média pro své studium i volný čas, mají učitelé a učitelky na výběr pestrou škálu dalších témat. Dále knihovna připravuje programy pro děti z mateřských škol a v neposlední řadě i speciální programy pro děti z organizací, které poskytují pomoc hendikepovaným osobám či osobám se speciálními vzdělávacími potřebami jako je Stacionář Cesta Náchod a Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Josefa Ze-
mana.

Momentálně naše knihovna nabízí přes 30 besed a po dohodě je možné zpracovat další témata podle potřeby žáků a učitelů.

Nabídka témat pro základní školy:

2. stupeň ZŠ

- Komiks aneb Čtení nejen v bublinách (6. – 9. třída)
- Báje, bajky a pověsti (6. třída)
- Dobrodružná literatura (6. – 7. třída)
- Fantasy, sci-fi a horor (6. – 7. třída)
- Pan smraoch aneb problém bezdomovectví (6. – 7. třída)
- Handicap v literatuře (6. – 7. třída)
- Strašpytlům vstup zakázán (6. – 8. třída)
- Místní pověsti (6. – 8. třída)
- Písmo, paměť lidstva (7. – 8. třída)
- Memento neznamená zapomnění, aneb téma drog v literatuře (8. – 9. třída)
- Válka očima dětí (8. – 9. třída)
- Regionální literatura (9. třída)

1. stupeň ZŠ

- Václav Čtvrtek (1. – 2. třída)
- K jako kamarádi (1. – 2. třída)
- Poprvé v knihovně (1. – 2. třída)
- Kamil neumí lítat (1. – 2. třída)
- Hlava v hlavě (1. – 5. třída)
- Miloš Kratochvíl (2. – 3. třída)
- Povolání (2. – 4. třída)
- Čeští ilustrátoři (3. třída)
- Astrid Lindgrenová (3. – 4. třída)
- Jak je ti, Filipe? (3. – 4. třída)
- Domov pro mrtvány (3. – 4. třída)
- Můj anděl se umí prát (3. – 4. třída)
- Babi a děda jsou prima (3. – 5. třída)
- Pohádkový svět (3. – 5. třída)
- Deníky (3. – 5. třída)
- Odpad sem, odpad tam (3. – 5. třída)
- Pojďme si hrát na básníky (3. – 6. třída)
- Historie písma a knih (4. třída)
- Dobrodružná literatura (4. – 5. třída)
- Dětská detektivka (4. – 5. třída)
- Komiks aneb Čtení nejen v bublinách (4. – 5. třída)

LOVCI PEREL

Knihovna je zapojená do projektu **Lovci perel**, který vznikl v Knihovně města Hradec Králové. Tato hra mění čtení v dobrodružství a z práce s knihou dělá zábavu. Stovky knih – perlorodek – čekají na děti, které se do hry zapojí. Ke každé z nich je připraveno několik otázek a po jejich zodpovězení získává čtenář perly. V červnu proběhlo vyhlášení 3. ročníku soutěže pro dětské čtenáře v naší knihovně. Celkem se zapojilo 25 dětí, které přečetly 336 knih. Vyhodnocení soutěže proběhlo formou jarmarku, na němž si děti mohly získané perličky vyměnit za knížky a další drobné ceny.

Obr. 33: Čtenáři ocenění v soutěžní hře Lovci perel

PASOVÁNÍ PRVNÁČKŮ NA ČTENÁŘE

Oblíbená akce přijímání prvňáčků do řad čtenářů se opět konala v plné parádě. Děti pasoval slovnitý rytíř Hron z Náchoda v plné zbroji a po boku s krásnou dvorní dámou. Pasováno tak bylo 190 dětí z 10 prvních tříd náchodských škol. Akce se těší velkému zájmu nejen učitelek, učitelů a dětí, ale i rodičů a prarodičů. Letos se jich přišlo podívat více než 110.

Obr. 34: Pasování prvňáčků ze ZŠ Komenského

S dětmi jsme si povídali o jejich prvních čtenářských zkušenostech, společně jsme četli a plnili drobné úkoly. Vybrané třídy obdržely také letošní **Knížku pro prvňáčka** – ve školním roce 2021/2022 to byla kniha spisovatelky Kláry Smolíkové a fotografa Petra Václavka Dubánek a tajný vzkaz.

VÝTVARNÝ KROUŽEK AŤÁSEK

V knihovně pracuje již devátým rokem výtvarný kroužek pro malé děti Aťásek pod vedením výtvarnice Anny Maněnové. Ta v pololetí roku 2022 předala vedení kroužku výtvarnici **Natálii Mertlíkové**. Děti v průběhu roku navštěvují i výtvarný ateliér spolku AMAG, aby si vyzkoušely práci v opravdové umělecké dílně. Tématem školního roku 2021/22 byl **Pohádkový svět**.

Kroužek vzhledem k prostorovým možnostem navštěvuje 10 dětí.

Obr. 35 a 36: Výtvarný kroužek Aťásek

DEN DĚTÍ

U příležitosti **Mezinárodního dne dětí** se knihovna připojila k akci SVČ Děčko. V prostorách jejich zahrady byla pro děti připravena stanoviště s nejrůznějšími aktivitami. Za naši knihovnu jsme si připravili několik úkolů. Nejmenší podle obrázků z knížek rozpoznávali roční doby nebo přiřazovali k domácím zvířatům mláďátka. Pro školáky byl připraven **obrázkový kvíz**, ve kterém měli poznat 34 postav z dětských knížek. Naše stanoviště navštívilo na 200 dětí. Byli jsme moc rádi, že mezi nimi byly i ukrajinské děti, které si češtinu již docela osvojily.

DEN PRO RODINU KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

V sobotu 11. června se konalo na náchodském stadionu Hamra **velké mezigenerační setkání** se spoustou aktivit. Představily a prezentovaly se zde subjekty ze sociální oblasti, oblasti cestovního ruchu a kultury. Na stáncích byly připraveny informace k dané oblasti, aktivity nejen pro děti, jejich rodiče, ale i pro seniory. Svůj propagační stánek zde měla i naše knihovna. Navštívilo ho 90 účastníků.

Obr. 37 a 38: Den pro rodinu Královéhradeckého kraje

DIVADELNÍ KROUŽEK – ZA OPONOU KNIHOVNA

Již sedm let se každý týden v knihovně schází divadelní kroužek Za oponou knihovna pod taktovkou **Moniky Heinzlové**. V roce 2022 se počet dětí v kroužku často měnil, proto nebylo tak jednoduché nastudovat novou hru. Nakonec se vše podařilo a na Den pro dětskou knihu měla premiéru hra podle knížky Daniely Krolupperové **Polštářový podvodníci**. Poslední listopadovou sobotu měl kroužek čtyři členky, ale po úspěchu hry se přidali dva kluci a dvě dívky a tak hru pro příště nastudují v novém obsazení. Budou s ní reprezentovat naši knihovnu v květnu 2023 na krajském kole soutěže **Kde končí svět**.

Obr. 39: Vystoupení kroužku na Dni pro dětskou knihu

DESKOVKY PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

Každý měsíc se schází hráči společenských deskových her. V tomto roce se uskutečnilo 10 setkání. Mezi oblíbené hry patří například **Dixit**, **Azul** nebo **Krycí jména**. Hráči jsou děti od 6 let, přes mládež, až po seniory.

Účastníci často přinesou i nějakou svoji oblíbenou hru a učí ji hrát ostatní. Skupinka má své pravidelné účastníky a stále přibývají další.

DEN PRO DĚTSKOU KNIHU

V sobotu 26. listopadu se uskutečnil již tradiční **Den pro dětskou knihu**. Naši knihovnu navštívilo přes 130 dětí a dospělých.

Připravena pro ně byla **vánoční výtvarná dílna, hádanky a kvízy** a představení našeho divadelního kroužku **Polštářoví podvodníci**. Byli jsme moc rádi, že nám spisovatelka Daniela Krolupperová, která naši knihovnu již několikrát navštívila, dala svolení ke vzniku hry podle její knihy. Polštářoví podvodníci vyšli v nakladatelství Albatros v roce 2018 s krásnými ilustracemi Ivony Knechtové. Čtyři dívky pod vedením zkušené amatérské režisérky a vedoucí kroužku Moniky Heinzellové daly představení elán, humor a švih. Jednotlivé postavy z knížky jakoby před námi ožily. Bavili se děti i dospělí.

Doplněním byl **prodej knih** z nakladatelství Pikola za zvýhodněné ceny. Ve studovně knihovny byla v tento den zahájena **prodejní výstava** výtvarného spolku SANA.

Obr. 40: Den pro dětskou knihu

BOOKSTART – S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

Stále více rodičů a dětí se zapojuje do projektu Bookstart – S knížkou do života, jehož cílem je seznámit ty nejmenší čtenáře s knihou a nabídnout rodičům tipy na čtení a na konkrétní tituly pro nejmenší. Dále připravujeme na každé setkání stanoviště, kde si děti procvičují jemnou motoriku, postřeh, zručnost nebo trpělivost. Součástí je i **malá dílnička**, vždy motivovaná právě čtenou pohádkou.

Setkání pro mladší děti (0 – 3 let) probíhá **ve dvou skupinách**. Děti ve věku od 3 do 6 let a jejich rodiče se scházejí v jedné skupině, ale vzhledem ke vzrůstajícímu zájmu budou muset být v budoucnu pravděpodobně také skupiny dvě. Bookstart I. proběhl v roce 2022 20x a zúčastnilo se ho 250 dětí a rodičů. Bookstart II. se konal 9x za účasti 146 malých a velkých.

Obr. 40: Bookstart – S knížkou do života

Na setkáních se pracovalo například s knihou Josefa Čapka **Jak pesek a kočička pekli dort**, Lily a Momo Kataríny Macurové, **Ptáček a lev** Marianne Dubuc, **Králík je taky jenom člověk** od ilustrátorky Komáry, **Barvy** Hervé Tulleta, **Zuzanka a ježeček** Daniely Krolupperové, **Jakub a babí léto** a **Zimní knížka pro Lucinku** Mileny Lukešové, **Od hlavy až po paty** Erica Carla, **Kniholap** Helen Docherty nebo knížkou Zdeňka Milera **Krtek a Vánoce**.

Díky dotaci od Královehradeckého kraje jsme do knihovny pořídili nové hry i pomůcky pro nejmenší.

KNIOVNIČKÁ BOIOVKA

V březnu proběhla opět knihovnická bojovka **Cesta k pokladu**. Byla připravena po celé budově knihovny. Odvážlivci měli za úkol sbírat indicie, které získali pomocí plnění zajímavých úkolů. Odpoledne bylo plné dobrodružství, luštění indicií, překonávání překážek a posouvání vlastních limitů. Hry se zúčastnilo pětadvacet dětí.

UKRAJINSKÉ DĚTI V KNIHOVNĚ

Válka na Ukrajině přivedla i do Náchoda několik stovek maminek s dětmi. Pomáhali jsme s programem pro nejmenší. Přicházely k nám hlavně předškolní děti, o které se staraly pracovnice SVČ Děčko. Při této příležitosti jsme se seznámili také s výtvarnicí **Katerynou Datsun**, která pak u nás vystavovala a také vytvořila omalovánkovou pohádku v češtině a ukrajinštině. Podařilo se nám rovněž získat několik desítek knih v ukrajinštině pro malé i velké čtenáře, kterým jsme umožnili roční registraci zdarma.

Obr. 41: Návštěva ukrajinských dětí v knihovně

Obr. 42: Ukázka ukrajinských knih

PROČTENÉ DÍLNY

Po celý rok byla v dětském oddělení **každý měsíc** připravena jedna výtvarná dílna se čtením na různá témata, jako například:

- Zvířecí loutky
- Čteme si jako zvířata
- Velikonoční tvoření
- Svátek našich maminek
- Podzimní dílna
- Halloweenové tvoření
- Výprava na jižní pól

Obr. 43: Velikonoční tvoření

O letních prázdninách se pak konaly tematické dílničky každou středu:

- Na severním pólu
- S hlavou v oblacích
- Draků se nemusíme bát
- V hlubinách moří
- Když zafouká vítr
- Člověče, nezlob se
- Kamarádi na provázku
- Dvě nohy nám nestačí

Obr. 44: V hlubinách moří

Obr. 45: Draků se nemusíme bát

BESEDY S PETROU BRAUNOVOU

V Týdnu knihoven nás navštívila oblíbená spisovatelka Petra Braunová. Uspořádali jsme **tři besedy** pro pět tříd náchodských škol. Zúčastnilo se jich 126 dětí. Autorka předčítala například z knížek *Nejdůležitější na světě je červené jablko*, *3 333 km k Jakubovi* nebo *Eda se nedá*. Vyprávěla o životě spisovatelky a odpovídala na mnoho dětských otázek.

DEN PRO CELOU RODINU

V týdnu knihoven proběhl také Den pro celou rodinu, který byl věnován tématu **udržitelnosti**. Jeho náplní byly hry, soutěže a tvoření z recyklovaných materiálů. Zúčastnilo se ho 82 dětí a dospělých.

ČERNOBÍLÉ OBRÁZKY – SVĚT BOŽENY NĚMCOVÉ

Výtvarná soutěž pořádaná Klubem dětských knihoven SKIP 08. Děti měly namalovat jakýkoliv obrázek vztahující se k životu a dílu první moderní české spisovatelky Boženy Němcové. Soutěž byla vyhlášena k 160. výročí úmrtí spisovatelky, kterou zná snad každý v naší zemi. Obrázky musely být pouze černobílé, protože nejlepší z nich budou otištěny ve sborníku **Legenda Božena Němcová**. Z náchodské knihovny se zúčastnilo 14 dětí od pěti do osmnácti let. Do soutěže bylo posláno 224 obrázků a naše děti se umístily skvěle. V kategorii předškoláků získala první místo Nela Škodová, která už třetím rokem navštěvuje náš výtvarný kroužek Aťásek. V kategorii 6 – 9 let se Viktorie Slováková z téhož kroužku umístila na druhém místě. A náš věrný čtenář Tobiáš Mazura, student Jiráskova gymnázia, byl v kategorii 17 – 18 let třetí.

Obr. 46: Gratulace úspěšným soutěžícím

VÝSTAVY V DĚTSKÉM ODDĚLENÍ

- Karel May – 180. výročí narození známého autora dobrodružných románů
- Knižní jaro – vítání jara v knížkách
- Apríl nás baví – knížky plné optimismu, vtipů, pohody a zábavy
- Válka očima dětí
- Hurá na prázdniny
- Cesty za poznáním
- Pár, který si společně plnil sny – výstava k stému výročí narození Dany a Emila Zátokových
- Afrika očima Emila Holuba – k 175. výročí narození slavného cestovatele
- Pozdravy celého světa
- Když zavoní cukroví

Obr. 47: Výstava Pozdravy celého světa

Obr. 48: Výstava Knižní jaro

Obr. 49: Výstava k 100. výročí narození manželů Zátokových

DALŠÍ SLUŽBY KNIHOVNY

PUBLIKAČNÍ ČINNOST, PROPAGACE KNIHOVNY

V regionálním tisku, především v každém čísle měsíčníku Náchodský zpravodaj, byly publikovány texty o činnosti a připravovaných akcích knihovny.

Další články a informace byly zveřejněny v Náchodském deníku, Náchodském Swingu, knihovnicko-informačním zpravodaji Královéhradeckého kraje U nás.

Na vývěsných plochách města jsou vylepovány plakáty s pozvánkami na akce knihovny.

Pracovníci organizace rovněž aktivně vystupovali na odborných vzdělávacích akcích.

KOPÍROVACÍ A REPROGRAFICKÉ SLUŽBY

Knihovna poskytuje uživatelům možnost tisknout, skenovat nebo kopírovat černobíle i barevně dokumenty za poplatek uvedený v ceníku knihovny.

INTERNET A WI-FI V KNIHOVNĚ

Knihovna disponuje pěti PC pro uživatele; všechny jsou připojeny k internetu. Hojně využívaná je i služba Wi-Fi, dostupná ve všech odděleních knihovny.

ROZVOZ KNIH IMOBILNÍM UŽIVATELŮM

Rozvoz knih starším nebo nemocným čtenářům, který provádíme jednou měsíčně, je velice pozitivně přijímanou samozřejmostí.

GEOCACHING

V knihovně je umístěna „keška“, takže knihovnu navštěvují i příznivci geocachingu, který je populární zábavou na pomezí sportu a turistiky.

REGIONÁLNÍ FUNKCE KNIHOVNY

REGIONÁLNÍ FUNKCE V MĚSTSKÉ KNIHOVNĚ NÁCHOD

1. CÍLE A ZAJIŠTĚNÍ REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ V ROCE 2022

Stejně jako v předchozích letech jsme zodpovědně pokračovali ve své činnosti tak, aby docházelo k poskytování kvalitních knihovnických a informačních služeb všem zájemcům na území našeho regionu, a prostřednictvím nabízených služeb se zvýšila úroveň činnosti i těch nejmenších knihoven.

Sít obsluhovaných knihoven se naposledy změnila v roce 2021, kdy zastupitelstvo obce Velká Jesenice rozhodlo zrušit Místní knihovnu ve Veselici. Vyřazení této knihovny z evidence knihoven pak v říjnu 2021 posvětilo i Ministerstvo kultury. K jiné změně od té doby nedošlo.

Z důvodu nezájmu zřizovatele zůstává od konce roku 2016 pozastavena činnost Obecní knihovny Hynčice. I nadále platí, že obec nemá zájem knihovnu definitivně rušit.

Mezi obsluhované knihovny patří i Odborná knihovna Oblastní nemocnice Náchod, která využívá výměnné fondy.

Na výkon regionálních funkcí přidělil Krajský úřad Královéhradeckého kraje knihovně dotaci ve výši 2 295 900 Kč, což je o 8100 Kč méně než v předchozím roce.

Na nákup výměnného fondu přispělo 48 zřizovatelů neprofesionálních knihoven částkou 384 093 Kč, což je o 24 919 Kč více než v loňském roce.

Část obcí zřizuje více knihoven (Studnice, Kramolna, Velichovky, Rychnověk, Provodov-Šonov, Nahořany a Zábrodí), proto je počet přispívajících obcí nižší než počet knihoven.

Některé obce vydávají značné částky na nákup literatury do fondu vlastní knihovny a služeb výměnných souborů využívají minimálně (Hoříčky, Chvalkovice, Adršpach). Tyto obce na nákup výměnného fondu nepřispívají.

Regionální služby v okrese zajišťovali v roce 2022 pracovníci s přepočteným úvazkem 2,65. Z toho bylo 1,8 úvazku metodika, 0,65 zpracování fondu a 0,2 úvazku řízení a ekonomika. Úvazek zůstal stejný jako v roce předchozím.

Knihovnické služby byly objednány u čtyř profesionálních knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují). Tyto knihovny zajišťují tvorbu a distribuci výměnných souborů z prostředků dotace na regionální funkce i z prostředků přispívajících obcí, a dále poradenskou a konzultační činnost pro základní knihovny provozované obcemi příslušných střediskových obvodů. Městská knihovna Jaroměř zajišťuje pro obecní knihovny svého obvodu i revize fondů. Revize ostatních neprofesionálních knihoven zajišťuje pověřená knihovna Náchod.

2. VÝSLEDKY ČINNOSTI DLE STANDARDŮ A PRIORIT DANÝCH KRAJSKOU KNIHOVNOU

2.1. PORADENSKÁ A KONZULTAČNÍ ČINNOST

Konzultace byly podle potřeby poskytovány pracovníkům obsluhovaných knihoven i zřizovatelům těchto knihoven. Týkaly se především výběru knih z výměnného fondu, dokončení revize výměnného fondu, zpracování statistiky, dotačních programů pro knihovny, automatizace knihoven, soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje. Celkem bylo poskytnuto 81 konzultací.

Další odpovědi na dotazy vedené telefonicky nebo e-mailem nejsou v počtu zohledněny, jedná se o velké množství kratších informací, které poskytujeme na vyžádání i z vlastní iniciativy.

V roce 2022 jsme uskutečnili 185 metodických návštěv, což jsou v průměru 3,1 návštěvy na jednu neprofesionální knihovnu. Metodické návštěvy se týkaly především rozvozu výměnného fondu, automatizace knihoven, aktualizace a revize fondu neprofesionálních knihoven, soutěže Knihovna roku Královéhradeckého kraje, přestěhování knihovny a zaučení nových knihovnic.

Všem profesionálním i neprofesionálním knihovnám byla poskytnuta pomoc při sestavování statistických výkazů.

Do VISKu podala náchodská knihovna dva projekty, oba se týkají automatizace obecních knihoven. Knihovny ve Slatině nad Úpou a v Žernově, které spadají pod střediskovou knihovnu v Červeném Kostelci, by rády přešly z Clavia na Tritius REKS. Do regionálního automatizovaného systému střediskové knihovny v Novém Městě nad Metují bychom chtěli nově připojit Obecní knihovnu v Nahořanech.

Se žádostí do VISKu jsme pomohli Knihovně Břetislava Kafky v Červeném Kostelci, a také Obecním úřadům v Martínkovicích a v Zábrodí. Oba zřizovatelé chtějí pro své knihovny nové počítače a promítací techniku, v Martínkovicích žádají dotaci i na tiskárnu a čtečku. Městské knihovně v Polici nad Metují jsme sepsali vyjádření pověřené knihovny k projektu na přechod z Clavia na Tritius.

Knihovnám ve Studnici, v Řešetově Lhotě a v Heřmanicích jsme poskytli pomoc při vyúčtování dotace VISK. Všem starostům jsme předali informaci jak k VISKu, tak i k nové krajské dotaci na rekonstrukci a vybavení knihoven. Všem také mířila pozvánka na školení, které připravil krajský úřad.

V roce 2022 jsme zautomatizovali knihovny v Trubějově a v Martínkovicích. Obě knihovny jsou napojeny na regionální automatizovaný systém náchodské knihovny e-Verbis. K němu jsme v průběhu roku připojili i knihovnu v Heřmánkovicích, která až dosud využívala svůj samostatný knihovní program.

Městská knihovna Náchod spravuje a dál pravidelně aktualizuje oddíl pro knihovny na svých webových stránkách (proknihovny.mknachod.cz). Jsou zde zveřejňovány aktuální informace z oboru, materiály pro práci v knihovnách, pozvánky na semináře a exkurze, fotogalerie z exkurzí, výroční zprávy RF, zápisy z Burzy nápadů, apod. Součástí je i adresář knihoven regionu Náchod.

V rámci regionálních funkcí pomáhají střediskové knihovny svým neprofesionálním knihovnám se zakládáním a správou webových stránek. Většina těchto knihoven využívá šablonu webknihovny.cz. O vkládání informací a aktualit na webové stránky se ve většině případů stará metodik, protože samotní knihovníci nemají dostatek technických schopností a dovedností k jejich správě. Knihovníci, kteří projeví zájem si své stránky spravovat sami, byli v administraci stránek proškoleni.

Realizace kampaně Vzdělávání v knihovnách – příklady aktivit pro veřejnost:

Knihovny v regionu pokračovaly ve spolupráci se školami, která je v našem regionu po dlouhá léta na vysoce kvalitní úrovni. Pestrá nabídka exkursí a vzdělávacích programů určených mateřským, základním a středním školám či školám se specifickými potřebami je hojně využívána. V knihovnách pokračovaly i tradiční vzdělávací programy pro dospělé – trénování paměti, Virtuální univerzita třetího věku, Náchodská univerzita volného času. Ve spolupráci s neziskovou organizací Moudrá Sovička některé knihovny nabídly seminář pro seniory ve věkové kategorii 65+, kteří se chtějí naučit, jak správně ovládat tablet nebo chytrý telefon a jak se bezpečně pohybovat na internetu.

Městská knihovna v Jaroměři zařadila v roce 2022 mezi vzdělávací programy pro veřejnost také návštěvy místního kostela sv. Mikuláše. Lekce jsou určeny jak pro dospělé návštěvníky, tak pro děti. Náplní lekce pro dospělé návštěvníky je seznámení s historií města i kostela, připomenutí bájí a pověstí vztahujících se k městu a nejbližšímu okolí. Programy pro děti jsou zaměřeny na povídání o významných církevních svátcích a seznámení s historií a základními částmi kostela. V roce 2022 navštívilo kostel téměř 544 dětí a 50 dospělých osob.

2.2. HODNOCENÍ KNIHOVNICKÝCH ČINNOSTÍ

Do 1. ročníku soutěže **Knihovna roku Královéhradeckého kraje** jsme přihlásili Knihovnu Jaroslava City ve Vysokově. Další soutěžící knihovnou se pak na základě doporučení komise stala Obecní knihovna v Heřmánkovicích, která získala v soutěži Vesnice roku Cenu hejtmána za moderní knihovnické a informační služby.

Obě knihovny jsme se snažili co nejlépe připravit na návštěvu hodnotící komise. Zaměřili jsme se především na knihovní fond, webové stránky knihovny i prostory knihovny. Krajská komise po červencové návštěvě bohužel ani jednu z našich knihoven nevybrala na přední tři umístění, která zaručovala finanční odměnu.

Pro udělení titulu **Knihovník roku 2022** jsme do kategorie knihovnice/knihovník malé veřejné knihovny nominovali paní Blanku Kratochvílovou z Obecní knihovny Machov.

V kategorii knihovnice/knihovník veřejné knihovny ocenění získala PhDr. Marcela Fraňková, bývalá ředitelka Knihovny Břetislava Kafky v Červeném Kostelci.

Průzkum spokojenosti uživatelů proběhl od srpna do října v Městské knihovně v Broumově. Žádná jiná knihovna průzkum spokojenosti neprovedla.

Aktualizaci záznamů v **centrálním adresáři knihoven** si profesionální knihovny zajišťují samy podle aktuálních změn, nejméně však 1x ročně. Aktualizaci záznamů všech neprofesionálních knihoven provedla pověřená knihovna v dubnu.

Do portálu **Knihovny.cz** je k 31. 12. 2022 z naší oblasti připojena pouze Městská knihovna Jaroměř. Městská knihovna Náchod ani jiné profesionální knihovny v přípravách nepokročily.

2.3. VZDĚLÁVÁNÍ KNIHOVNÍKŮ, SEMINÁŘE A PORADY

V roce 2022 se uskutečnily dvě porady profesionálních knihoven. Červnovou poradou jsme měli výjezdni do Rychnova nad Kněžnou, kde se tamní městská knihovna v roce 2020 přestěhovala do kompletně opravené budovy bývalého kina. Prosincová porada se pak konala v Městské knihovně v Jaroměři.

Dále proběhlo ve střediskových obvodech 7 porad knihovníků neprofesionálních knihoven. Hlavními tématy bylo statistické vykazování, aktuální dění v oboru, dotační programy pro knihovny, práce se čtenáři, knižní novinky.

Před Vánocemi ještě rozeslala pověřená knihovna všem knihovníkům v celém regionu dopis s pokyny ke statistice a se zpravodajem U nás.

Pro pracovníky profesionálních i neprofesionálních knihoven uspořádala Městská knihovna v Náchodě tyto akce:

7. 5.	Exkurze knihovníků obecních knihoven	19 účastníků	12 vyuč. hod.
2. 6.	Metodický workshop s herním programem od ALBI	26 účastníků	3 vyuč. hod.
13. 10.	Setkání dětských knihovníků s ukázkovou besedou	21 účastníků	5 vyuč. hod.

S knihovníky obecních knihoven jsme vyrazili na exkurzi do Městské knihovny v Rychnově nad Kněžnou. Dále jsme navštívili zámek v Kostelci nad Orlicí, kde nás provázel osobně majitel zámku, pan František Kinský. Poslední zastávkou byla Obecní knihovna Jaroslava City ve Vysokově, která zastupovala náš okres v soutěži Knihovna roku Královéhradeckého kraje. Paní knihovnice Jiřina Bittnerová tady předala knihovníkům spoustu nápadů, co lze v malé knihovně dělat s dětmi i se seniory.

O metodickém workshopu s herním programem od společnosti ALBI vyšel článek v čísle 4 zpravodaje U nás.

Ukázkovou besedu na téma Hobit předvedla pro dětské knihovníky paní Michaela Sehnalová z jičínské knihovny. Besedy se zúčastnili i žáci 7. třídy jedné z náchodských škol. Po besedě proběhla ve studovně náchodské knihovny výměna zkušeností. S takovými programy pro knihovníky z dětských oddělení bychom chtěli i nadále pokračovat.

2.4. BUDOVÁNÍ VÝMĚNNÝCH FONDŮ

Revize výměnného fondu náchodské knihovny ukázala, že jsme dosud vykazovali čísla, která neodpovídají skutečnosti. K náchodskému fondu byla navíc do této doby přičtena pouze část knih, které nakoupily z krajské dotace střediskové knihovny. Nyní už jsou všechny tyto chyby uvedeny na pravou míru. Stav výměnného fondu proto ale nenavazuje na předchozí rok.

Stav výměnného fondu k 31. 12. 2022 je 104 199 knihovních jednotek. Roční přírůstek výměnného fondu za rok 2022 je 3 425 knihovních jednotek, úbytek je 2 016 knihovních jednotek.

Aktualizace výměnného fondu probíhá průběžně podle potřeby. Vyřazována je zastaralá naučná literatura a beletrie.

		soubory	svazky
Výměnné fondy v obsluhovaných knihovnách celkem		1 153	70 808
z toho	první půjčení dokumentů	138	9 135
	prolongace	1 015	61 673

V roce 2022 jsme do 57 obsluhovaných knihoven rozvezli 138 souborů s 9135 knihovními jednotkami. V průměru tak bylo do každé knihovny dovezeno 160 knih. Obsluhované knihovny měly k dispozici ještě dalších 1015 souborů s 61673 svazky z minulých let.

2.5. POMOC PŘI REVIZI A AKTUALIZACI FONDŮ V OBSLUHOVANÝCH KNIHOVNÁCH

Pracovnice metodického oddělení provedly pravidelnou revizi celkem 5 912 knihovních jednotek, a to v osmi knihovnách (v obcích Heřmánkovice, Jetřichov, Martínkovice, Přibyslav, Slavětín, Slavoňov, Trubějov a Vršovka).

V obecní knihovně v Bohuslavicích jsme provedli rozsáhlou aktualizaci fondu, kde jsme vyřadili 770 svazků a uvolnili místo pro nové knihy z výměnného fondu střediskové knihovny v Novém Městě nad Metují. Fond jsme aktualizovali také v knihovně v Martínkovcích a ve Velkých Petrovicích.

2.6. NÁKUP, ZPRACOVÁNÍ A DISTRIBUCE KNIHOVNÍHO FONDU Z PROSTŘEDKŮ PROVOZOVATELE

O službu žádná z obsluhovaných knihoven nepožádala.

2.7. PODPORA KULTURNÍCH, VZDĚLÁVACÍCH A KOMUNITNÍCH AKTIVIT

Metodická pomoc: Ze všech třech vzdělávacích akcí, které jsme letos uspořádali, si účastníci odnesli řadu nápadů pro práci ve svých knihovnách.

Praktická pomoc: Knihovně v Dolní Radechové jsme pomohli s besedou pro základní školu. Knihovně na Kramolně jsme pomohli s propagací tradiční vánoční výstavy.

Všechny naše profesionální knihovny se se ctí zhostily úkolu zvyšovat čtenářskou gramotnost dětí. Knihovny pořádají také pestrou škálu kulturních akcí pro děti i dospělé. Odlišná situace bývá u malých obecních knihoven, kde hraje velký vliv prostorové vybavení, ale hlavně osobnost knihovníka. Příkladem dobré praxe je Knihovna Jaroslava City ve Vysokově. Probíhají zde jak kulturní, tak vzdělávací akce pro děti i dospělé. Děti mohou dorazit do knihovny každé pondělí na Dětský klub, kde se tvoří, kreslí, čte, soutěží, beseduje a hrají se hry. Paní knihovnice také s dětmi připravuje a nacvičuje programy, které poté prezentují na akcích obce. Dospělí a senioři mohou kromě besed navštěvovat i Kurz trénování paměti nebo se zúčastnit některého z výletů, které pro ně paní knihovnice Jiřina Bittnerová několikrát do roka připravuje. Díky ní se tak knihovna stala živým společenským centrem obce.

2.8. SERVIS AUTOMATIZOVANÉHO KNIHOVNÍHO SYSTÉMU VYUŽÍVANÉHO PRO VÝKON REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ

Do regionálního automatizovaného systému je v regionu zapojeno 23 knihoven. Ve středisku Náchod je 16 knihoven zapojeno v regionálním systému e-Verbis, ve středisku Nové Město nad Metují jsou 3 knihovny připojeny v regionálním systému Tritius, a ve stejném systému jsou připojeny 4 knihovny ve středisku Jaroměř. V roce 2022 jsme nepotřebovali žádný speciální zásah.

3. SOUHRNNÉ ZHODNOCENÍ REGIONÁLNÍCH SLUŽEB ZA ROK 2022

V regionu Náchod jsou regionální funkce poskytovány střediskovým systémem, který tu má dlouholetou tradici. Výhodou je blízkost malých knihoven ke střediskům, osobnější přístup k malým knihovnám, dlouhodobé budování vztahů a vazeb s knihovníky i zřizovateli.

Díky dotaci na výkon regionální funkce je možné všestranně rozvíjet knihovnickou činnost a regionální služby se tak stávají jasným přínosem v podpoře veřejných knihoven.

Nejoceňovanější službou jsou cíleně budované výměnné fondy pro využití v obecních knihovnách. Finanční podpora zřizovatelů neprofesionálních knihoven pak umožňuje budovat širší a pestřejší výměnný fond, který ve svém důsledku znamená možnost nabídnout čtenářům neprofesionálních knihoven větší a širší nabídku titulů.

HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY V ROCE 2022

SPRÁVNÍ A DOZORČÍ RADA

SPRÁVNÍ RADA PRACOVALA VE SLOŽENÍ:

- Mgr. Martin Tesař (předseda správní rady)
- Judita Koubková
- Mgr. Zuzana Kůrková

DOZORČÍ RADA PRACOVALA VE SLOŽENÍ:

- MUDr. Edita Nováková (předsedkyně dozorčí rady)
- MVDr. Josef Řehák
- Ing. Marie Čejchanová

Správní rada se sešla 8. 12., **dozorčí rada** pak 21. 12. 2022. Dne 29. 6. 2022 proběhlo společné zasedání správní a dozorčí rady k výroční zprávě za rok 2021 a ke zprávě auditora o ověření účetní závěrky Městské knihovny Náchod, o. p. s. k 31. 12. 2021.

PODĚKOVÁNÍ

Knihovna děkuje **všem členům správní a dozorčí rady** Městské knihovny Náchod o. p. s. za spolupráci a podporu, kterou společnosti věnovali.

Knihovna děkuje **všem lektorům**, kteří přednášeli na Náchodské univerzitě volného času i dalších akcích knihovny.

Knihovna děkuje **Základní umělecké škole v Náchodě** za hudební doprovod při akcích **a Kinu Vesmír Náchod**, **Muzeu Náchodska**, **Galerii výtvarného umění v Náchodě** a **SVČ Děčko Náchod** za vzájemnou spolupráci.

ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

neziskových organizací

Období: 12 / 2022

IČO: 64829812

Název: Městská knihovna Náchod

řádná ☒

mimořádná ☐

mezitímní ☐

* typ závěrky označte X

Sestavená k rozvahovému dni 31. 12. 2022

Sídlo účetní jednotky

ulice, č. p. Kamenice 105
obec Náchod
PSČ, pošta 547 01

Místo podnikání

ulice, č. p. Kamenice 105
obec Náchod
PSČ, pošta 547 01

Údaje o organizaci

právní forma Obecně prospěšná společnost
zřizovatel Město Náchod

Předmět podnikání

hlavní činnost Knihovnické a informační služby
vedlejší činnost --

Okamžik sestavení

datum, čas 20. 02. 2023, 10h 4m 8s

Kontaktní údaje

telefon 491 423 338
e-mail knihovna@mknachod.cz
WWW stránky www.mknachod.cz

Razítko účetní jednotky

--

Osoba odpovědná za účetnictví Štěpánka Štelcigová

Podpisový záznam
osoby odpovědné za
správnost údajů

--

Statutární zástupce Mgr. Ivana Votavová

Podpisový záznam sta-
tutárního orgánu

--

Poznámka: tuto účetní závěrku tvoří přiložené výkazy. Účetní jednotka je dále povinna přiložit i další údaje, které stanoví § 18, odst. 1) písm. c) zákona 563/1991 Sb. O účetnictví.

ROZVAHA (BALANCE)

ke dni 31. 12. 2022

(v tis. Kč)

IČ 64829812

Název, sídlo a právní forma účetní jednotky

Městská knihovna Náchod

Datum a čas: 20. 02. 2023, 10h 4 m 8 s

AKTIVA		Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	Dlouhodobý majetek celkem	01	136,00	83,00
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	02	519,00	519,00
	1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	03		
	2. Software	04	471,00	471,00
	3. Ocenitelná práva	05		
	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	06	48,00	48,00
	5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	07		
	6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	08		
	7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	09		
II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem	10	1.076,00	1.076,00
	1. Pozemky	11		
	2. Umělecká díla, předměty a sbírky	12		
	3. Stavby	13		
	4. Hmotné movité věci a jejich soubory	14	742,00	742,00
	5. Pěstitelské celky trvalých porostů	15		
	6. Dospělá zvířata a jejich skupiny	16		
	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek	17	334,00	334,00
	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	18		
	9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	19		
	10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	20		
III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem	21		
	1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	22		
	2. Podíly - podstatný vliv	23		
	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	24		
	4. Zápůjčky organizačním složkám	25		
	5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky	26		
	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek	27		
IV.	Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	29	1.459,00-	1.512,00-
	1. Oprávky k nehmotným výsledkům z výzkumu a vývoje	30		
	2. Oprávky k softwaru	31	453,00-	471,00-
	3. Oprávky k ocenitelným právům	32		
	4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	33	48,00-	48,00-
	5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	34		
	6. Oprávky ke stavbám	35		
	7. Oprávky k hmotným movitým věcem a souborům movitých věcí	36	624,00-	659,00-
	8. Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů	37		

9. Oprávky k dospělým zvířatům a jejich skupinám	38		
10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	39	334,00-	334,00-
11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	40		
B. Krátkodobý majetek celkem	41	1.532,00	1.752,00
I. Zásoby celkem	42		
1. Materiál na skladě	43		
2. Materiál na cestě	44		
3. Nedokončená výroba	45		
4. Polotovary vlastní výroby	46		
5. Výrobky	47		
6. Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	48		
7. Zboží na skladě a v prodejnách	49		
8. Zboží na cestě	50		
9. Poskytnuté zálohy na zásoby	51		
II. Pohledávky celkem	52	607,00	725,00
1. Odběratelé	53		
2. Směnky k inkasu	54		
3. Pohledávky za eskontované cenné papíry	55		
4. Poskytnuté provozní zálohy	56	601,00	716,00
5. Ostatní pohledávky	57		5,00
6. Pohledávky za zaměstnanci	58	6,00	4,00
7. Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veř. zdrav. poj.	59		
8. Daň z příjmů	60		
9. Ostatní přímé daně	61		
10. Daň z přidané hodnoty	62		
11. Ostatní daně a poplatky	63		
12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se SR	64		
13. Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozp. orgánů ÚSC	65		
14. Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	66		
15. Pohledávky z pevných termínových operací a opcí	67		
16. Pohledávky z vydaných dluhopisů	68		
17. Jiné pohledávky	69		
18. Dohadné účty aktivní	70		
19. Opravná položka k pohledávkám	71		
III. Krátkodobý finanční majetek celkem	72	867,00	977,00
1. Peněžní prostředky v pokladně	73	8,00	26,00
2. Ceniny	74	2,00	8,00
3. Peněžní prostředky na účtech	75	857,00	943,00
4. Majetkové cenné papíry k obchodování	76		
5. Dluhové cenné papíry k obchodování	77		
6. Ostatní cenné papíry	78		
7. Peníze na cestě	80		
IV. Jiná aktiva celkem	81	58,00	50,00
1. Náklady příštích období	82	58,00	50,00
2. Příjmy příštích období	83		
AKTIVA CELKEM	85	1.668,00	1.835,00

PASIVA		Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
A.	Vlastní zdroje celkem	86	471,00	416,00
I.	Jmění celkem	87	471,00	461,00
	1. Vlastní jmění	88	471,00	461,00
	2. Fondy	89		
	3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	90		
II.	Výsledek hospodaření celkem	91		45,00-
	1. Účet výsledku hospodaření	92		45,00-
	2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	93		
	3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	94		
B.	Cizí zdroje celkem	95	1.197,00	1.419,00
I.	Rezervy celkem	96		
	1. Rezervy	97		
II.	Dlouhodobé závazky celkem	98		
	1. Dlouhodobé úvěry	99		
	2. Vydané dluhopisy	100		
	3. Závazky z pronájmu	101		
	4. Přijaté dlouhodobé zálohy	102		
	5. Dlouhodobé směnky k úhradě	103		
	6. Dohadné účty pasivní	104		
	7. Ostatní dlouhodobé závazky	105		
III.	Krátkodobé závazky celkem	106	1.197,00	1.419,00
	1. Dodavatelé	107	15,00	24,00
	2. Směnky k úhradě	108		
	3. Přijaté zálohy	109		
	4. Ostatní závazky	110		
	5. Zaměstnanci	111	362,00	416,00
	6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům	112		
	7. Závazky k institucím sociálního zabezpečení a zdravotního poj.	113	191,00	215,00
	8. Daň z příjmů	114		
	9. Ostatní přímé daně	115	27,00	34,00
	10. Daň z přidané hodnoty	116		
	11. Ostatní daně a poplatky	117		
	12. Závazky ze vztahu ke státnímu rozpočtu	118		
	13. Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů ÚSC	119		
	14. Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů	120		
	15. Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	121		
	16. Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	122		
	17. Jiné závazky	123		
	18. Krátkodobé úvěry	124		
	19. Eskontní úvěry	125		
	20. Vydané krátkodobé dluhopisy	126		
	21. Vlastní dluhopisy	127		
	22. Dohadné účty pasivní	128	602,00	730,00
	23. Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	129		
IV.	Jiná pasiva celkem	130		

1. Výdaje příštích období	131		
2. Výnosy příštích období	132		
PASIVA CELKEM	134	1.668,00	1.835,00

Sestaveno dne: 20. 02. 2023

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky, nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Telefon: 491 423 338

Právní forma jednotky:

Obecně prospěšná společnost

Předmět podnikání:

Knihovnické a informační služby

Zpracováno systémem UCR® GORDIC® spol. s r. o.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Výčet položek
podle vyhlášky č.504/2002 Sb.

ke dni 31. 12. 2022

(v tis. Kč)

IČ 64829812

Název, sídlo a právní forma účetní jednotky

Městská knihovna Náchod

Datum a čas: 20. 02. 2023, 10h 4m 8s

A. NÁKLADY		Číslo řádku	činnosti			
			hlavní	hospodářská	správní	celkem
I.	Spotřebované nákupy celkem	1	2.725,00		42,00	2.767,00
1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných do- dávек	2	2.029,00		6,00	2.035,00
2.	Prodané zboží	3	15,00			15,00
3.	Opravy a udržování	4	26,00			26,00
4.	Náklady na cestovné	5	11,00		9,00	20,00
5.	Náklady na reprezentaci	6	6,00			6,00
6.	Ostatní služby	7	638,00		27,00	665,00
II.	Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	8				
7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	9				
8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	10				
9.	Aktivace dlouhodobého majetku	11				
III.	Osobní náklady	12	6.218,00		1.208,00	7.426,00
10.	Mzdové náklady	13	4.587,00		885,00	5.472,00
11.	Zákonné sociální pojištění	14	1.484,00		293,00	1.777,00
12.	Ostatní sociální pojištění	15				
13.	Zákonné sociální náklady	16	147,00		30,00	177,00
14.	Ostatní sociální náklady	17				
IV.	Daně a poplatky	18				
15.	Daně a poplatky	19				
V.	Ostatní náklady	20	29,00			29,00
16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	21				
17.	Odpis nedobytné pohledávky	22				
18.	Nákladové úroky	23				
19.	Kursově ztráty	24				
20.	Dary	25				
21.	Manka a škody	26				
22.	Jiné ostatní náklady	27	29,00			29,00
VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných polo- žek	28	53,00			53,00
23.	Odpisy dlouhodobého majetku	29	53,00			53,00
24.	Prodaný dlouhodobý majetek	30				
25.	Prodané cenné papíry a podíly	31				
26.	Prodaný materiál	32				
27.	Tvorba a použití rezerv a opravných položek	33				
VII.	Poskytnuté příspěvky	34				
28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtovatelné mezi organizačními složkami	35				
VIII.	Daň z příjmů	36				
29.	Daň z příjmů	37				
Náklady celkem		38	9.025,00		1.250,00	10.275,00

B. VÝNOSY	Číslo řádku	činnosti			
		hlavní	hospodářská	správní	celkem
I. Provozní dotace	39	8.256,00		1.250,00	9.506,00
1. Provozní dotace	40	8.256,00		1.250,00	9.506,00
II. Přijaté příspěvky	41	214,00			214,00
2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	42				
3. Přijaté příspěvky (dary)	43	214,00			214,00
4. Přijaté členské příspěvky	44				
III. Tržby za vlastní výkony a za zboží	45	494,00			494,00
IV. Ostatní výnosy	46	16,00			16,00
5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení a ostatní pokuty a penále	47				
6. Platby za odepsané pohledávky	48				
7. Výnosové úroky	49				
8. Kursové zisky	50				
9. Zúčtování fondů	51				
10. Jiné ostatní výnosy	52	16,00			16,00
V. Tržby z prodeje majetku	53				
11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	54				
12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	55				
13. Tržby z prodeje materiálu	56				
14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	57				
15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	58				
Výnosy celkem	59	8.980,00		1.250,00	10.230,00
C. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM	60	45,00-		0,00	45,00-
D. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ PO ZDANĚNÍ	61	45,00-		0,00	45,00-
Pozn.:					

Zpracováno systémem UCR® GORDIC® spol. s r. o.

Sestaveno dne: 20. 02. 2023

Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky, nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou

Telefon: 491 423 338

Právní forma jednotky:

Obecně prospěšná společnost

Předmět podnikání:

Knihovnické a informační služby

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

1. OBECNÉ ÚDAJE

1.1. POPIS ÚČETNÍ JEDNOTKY

Název:	Městská knihovna Náchod, o. p. s.
Sídlo:	Kamenice 105, 547 01, Náchod
Právní forma:	Obecně prospěšná společnost
IČ:	64829812
Zapsaná:	v rejstříku o. p. s., vedeném Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl 0, vložka 2
Rozhodující předmět činnosti:	knihovnické, informační a kulturní služby

1.2. ORGÁNY SPOLEČNOSTI

Statutární orgán:	ředitelka knihovny Mgr. Ivana Votavová
Správní rada:	Mgr. Martin Tesař (předseda správní rady) Mgr. Zuzana Kůrková Judita Koubková
Dozorčí rada:	MUDr. Edita Nováková (předsedkyně dozorčí rady) MVDr. Josef Řehák Ing. Marie Čejchanová

Členové správní a dozorčí rady nejsou odměňováni za činnost v orgánech společnosti. Rovněž jim nebyla poskytnuta žádná půjčka ani jiné výhody, není s nimi uzavřena žádná obchodní smlouva. Žádný z členů orgánů není zaměstnancem, ani jejich rodinní příslušníci nejsou zaměstnáni ve společnosti a neuzavřeli žádné obchodní vztahy se společností.

1.3. ZAMĚSTNANCI A MZDOVÉ NÁKLADY

Mzdové náklady jsou celkem ve výši 5 472 tis. Kč, náklady na sociální a zdravotní pojištění činí celkem 1 777 tis. Kč.

Z toho: pracovníci knihovny	4 350 tis. Kč mzdy, 1 416 tis. Kč pojištění
pracovníci knihovny – region	1 075 tis. Kč mzdy, 361 tis. Kč pojištění
OON – lektori	47 tis. Kč mzdy

V položce pracovníci knihovny (z dotace města Náchoda) je v přepočteném stavu 10,2 odborných pracovníků, 1 řídící pracovník (ředitelka), úklid tvoří 1,15 pracovního úvazku. V položce pracovníci regionu (z dotace Královéhradeckého kraje) je stav přepočtených pracovníků 2,65.

OON – lektori ve výši 47 tis. Kč byly vyplaceny přednášejícím v rámci projektu Náchodské univerzity volného času, lektorům ve vzdělávacích kurzech a spisovatelům za besedy a autorská čtení.

2. INFORMACE O ÚČETNÍCH METODÁCH A OBECNÝCH ÚČETNÍCH ZÁSADÁCH A ZPŮSOBECH OCEŇOVÁNÍ

Knihovna vede podvojný účetnictví v souladu se zákonem 248/95 Sb., O obecně prospěšných společnostech.

V účetnictví odděluje náklady a výnosy spojené s obecně prospěšnými službami a náklady a výnosy spojené se správou obecně prospěšné společnosti.

Účetní jednotka se řídí vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., O účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a podle Českých účetních standardů vydaných Ministerstvem financí.

Knihovna k vedení účetnictví používá účetní program UCR® firmy GORDIC®, s.r.o., Jihlava. Veškeré písemnosti jsou archivovány v sídle společnosti.

2.1. ZPŮSOB OCENĚNÍ MAJETKU

Nově pořízený dlouhodobý majetek se oceňuje pořizovací cenou.

2.2. ODPISOVÉ METODY

Dlouhodobý majetek je odpisován rovnoměrně prostřednictvím účetních odpisů podle odpisového plánu sestaveného v závislosti na době použitelnosti jednotlivých druhů majetku. Odpisování je započato následující měsíc po zařazení dlouhodobého majetku do užívání.

2.3. ZÁSoby

Veškerý nákup materiálu je účtován přímo do spotřeby bez vedení skladové evidence.

2.4. EVIDENCE FAKTUR

Evidenci faktur dodavatelů nahrazuje „Kniha došlých faktur“. Neuhrazené faktury na konci roku jsou zaúčtovány na účet 321 – Dodavatelé.

2.5. ČASOVÉ ROZLIŠOVÁNÍ NÁKLADŮ

Jako náklad příštích období se účtuje předplatné novin a časopisů.

2.6. DOHADNÉ POLOŽKY

Pomocí dohadných položek se účtuje předpokládaná výše nákladů u spotřeby energií.

3. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K VÝKAZU ROZVAHA

3.1. AKTIVA (CELKEM 1 835 TIS. KČ)

3.1.1. DLOUHODOBÝ MAJETEK

V průběhu roku nedošlo k žádnému pořízení ani vyřazení majetku. Pořizovací cena dlouhodobého nehmotného majetku činí 519 tis. Kč, dlouhodobý hmotný majetek je ve výši 1 076 tis. Kč. Účetní hodnota dlouhodobého majetku po snížení o oprávky ve výši 53 tis. Kč činí k 31. 12. 2022 celkem 83 tis. Kč.

3.1.2. KRÁTKODOBÝ MAJETEK

Krátkodobý majetek je tvořen poskytnutými zálohami na energie a na předplatné e-knih v celkové výši 716 tis. Kč, pohledávkou za zaměstnanci v částce 4 tis. Kč, pohledávkou v obchodním styku v částce 5 tis. Kč, krátkodobým finančním majetkem (běžný účet, pokladna, ceniny) ve výši 977 tis. Kč a náklady příštích období (předplatné novin a časopisů) ve výši 50 tis. Kč.

Krátkodobý majetek k 31. 12. 2022 činí celkem 1 752 tis. Kč.

3.2. PASIVA (CELKEM 1 835 TIS. Kč)

3.2.1. VLASTNÍ ZDROJE

Účet 901 - Vlastní jmění byl snížen o 10 tis. Kč (částka, která v roce 2021 zvýšila výnosy, a to z výše odpisů v poměru přijaté investiční dotace a pořizovací ceny dlouhodobého majetku, který knihovna pořídila v roce 2017. Tento postup je v souladu s § 38, odst. 8 vyhlášky č. 504/2002 Sb.). Konečný zůstatek účtu 901 k 31. 12. 2022 je 461 tis. Kč.

Na snížení vlastních zdrojů se podílí i záporný hospodářský výsledek ve výši 45 tis. Kč. Celková výše vlastních zdrojů k 31. 12. 2022 je 416 tis. Kč.

3.2.2. CIZÍ ZDROJE

Cizí zdroje jsou tvořeny závazky z obchodního styku ve výši 24 tis. Kč, závazky spojenými s účtováním mezd na přelomu roku v celkové výši 665 tis. Kč (z toho závazek vůči finančnímu úřadu je 34 tis. Kč, závazek k institucím sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám je ve výši 215 tis. Kč.). Dále cizí zdroje tvoří dohadné položky u spotřeby energií ve výši 730 tis. Kč.

Cizí zdroje činí k 31. 12. 2022 celkem 1 419 tis. Kč.

4. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K VÝKAZU ZISKU A ZTRÁT

4.1. PŘEHLED O ROZSAHU NÁKLADŮ (CELKEM 10 275 TIS. KČ)

Nákladová položka	Hlavní činnost	Správní činnost	Celkem
Spotřeba materiálu	1 270	6	1 276
Spotřeba energie	759		759
Prodané zboží	15		15
Opravy a udržování	26		26
Cestovné	11	9	20
Náklady na reprezentaci	6		6
Ostatní služby	638	27	665
Mzdové náklady	4 587	885	5 472
Zákonné sociální pojistné	1 484	293	1 777
Zákonné sociální náklady	147	30	177
Jiné ostatní náklady	29		29
Odpisy DHM a DNM	53		53
Náklady celkem	9 025	1 250	10 275

4.2. PŘEHLED O ROZSAHU VÝNOSŮ (CELKEM 10 230 TIS. KČ)

4.2.1. DOTACE

- dotace od města Náchoda na provoz knihovny: 7 210
- dotace z rozpočtu Král. kraje na zajištění regionálních funkcí: 2 296

4.2.2. TRŽBY ZA VLASTNÍ VÝKONY

- čtenářské poplatky: 343
- kulturní a vzdělávací akce: 62
- ostatní: 89

4.2.3. DARY A PŘÍSPĚVKY

▪ dary od obcí na zajištění knihovnických služeb:	161
▪ dary od Kulturní a sportovní nadace města Náchoda:	25
▪ přijaté příspěvky (darované knihy + dary na činnost):	28

4.2.4. JINÉ OSTATNÍ VÝNOSY

▪ ostatní	16
-----------	----

4.3. HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Hospodaření v roce 2022 bylo velmi obtížené. V průběhu roku došlo k několika mimořádným a nepředpokládaným událostem, které významně navýšily nákladové položky rozpočtu. Jednalo se o opravu výtahu nad rámec servisní smlouvy, došlo ke zvýšení osobních nákladů na základě nařízení vlády, neúměrně stouply ceny energií, klesly vlastní příjmy. Proto byla podána Radě města žádost o mimořádné navýšení provozní dotace ve výši 180 tis. Kč, bohužel zřizovatel poskytl pouze částku 80 tis. Kč. Vzhledem k výše popsaným skutečnostem skončilo hospodaření v roce 2022 účetní ztrátou ve výši 45 379,07 Kč.

V souladu se zákonem o obecně prospěšných společnostech bude záporný hospodářský výsledek v následujícím účetním období pokryt z fondu základního jmění.

Podrobné čerpání jednotlivých dotací a nadačních příspěvků je uvedeno v příložené tabulce. Ve všech uváděných položkách bylo postupováno se snahou o maximální hospodárnost a efektivitu vynakládaných prostředků.

5. OSTATNÍ INFORMACE

ZMĚNY V ZAKLÁDACÍ LISTINĚ A SLOŽENÍ ŘÍDÍCÍCH ORGÁNŮ

Nedošlo k žádným změnám.

ORGANIZAČNÍ SLOŽKA V ZAHRANIČÍ

Společnost nemá organizační složku v zahraničí.

POSKYTNUTÉ DARY

Účetní jednotka neposkytla žádné dary jiným subjektům.

PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI ÚČETNÍ JEDNOTKY

Účetní jednotka předpokládá rozvíjení stávajících činností, rychlost rozvoje bude záležet na výši obdržených dotací.

AKTIVITY V OBLASTI VÝZKUMU A VÝVOJE

Účetní jednotka neuskutečňuje žádné aktivity v oblasti výzkumu a vývoje.

AKTIVITY V OBLASTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A PRACOVNĚ PRÁVNÍCH VZTAZÍCH

V oblasti ochrany životního prostředí společnost dodržuje platné právní předpisy, nad rámec předpisů např. třídí odpad vyprodukovaný společností. V oblasti pracovně právních vztahů společnost dodržuje platné právní předpisy.

SKUTEČNOSTI, KTERÉ NASTALY AŽ PO ROZVAHOVÉM DNI A JSOU VÝZNAMNÉ PRO PREZENTACI ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Žádné významné skutečnosti po rozvahovém dni nenastaly.

Příloha k účetní závěrce sestavena dne: 20. 2. 2023

Podpis odpovědné osoby (statutární orgán): Mgr. Ivana Votavová

Podpis osoby odpovědné za sestavení: Štěpánka Štelcigová

PŘEHLED VÝNOSŮ A NÁKLADŮ ZA ROK 2022

(V TIS. KČ)

	Město Náchod a vl. příjmy	Královéhradecký Kraj (RF)	Obce	Kulturní a sportovní nadace	Celkem
VÝNOSY					
602, 604 – vlastní tržby	494				494
649 – ostatní výnosy	16				16
682 – dary a příspěvky	28		161	25	214
691 – dotace	7 210	2 296			9 506
CELKEM	7 748	2 296	161	25	10 230
NÁKLADY					
501 – spotřeba materiálu					
kancelářský materiál	42	21			63
ostatní materiál	27				27
DHM	9				9
knihy, časopisy	553	449	161		1 163
pohonné hmoty	4	10			14
502 – spotřeba energie					
elektrická energie	166	18			184
pára	490	54			544
vodné, stočné	29	2			31
504 – prodané zboží	15				15
511 – opravy a udržování	26				26
512 – cestovné	16	4			20
513 – náklady na reprezentaci	6				6
518 – ostatní služby					
výkony spojů	44	1			45
zabezpečení JJ Trend	22				22
servis výtahu	38				38
servis výpočetní techniky	54				54
aktualizace softwaru	43	41			84
e-reading (e-knihy)	29				29
revize	22				22
lektorné, literární pořady	62			3	65
knihovnické služby		212			212
ostatní služby	69	25			94
521 – mzdové náklady					
mzdy	4 295	1 075			5 370
OON – zaměstnanci	55				55
OON – lektori	24	1		22	47
524 – zák. pojištění	1 416	361			1 777
527 – zák. sociál. náklady	155	22			177
549 – jiné ostatní náklady					
bankovní a ostatní poplatky	13				13
audit, pojištění	16				16
551 – odpisy dlouhod. majetku	53				53
CELKEM	7 793	2 296	161	25	10 275
Hospodářský výsledek	- 45	0	0	0	- 45

ZÁVĚR

ZÁVĚR

„Neexistuje taková kolébka demokracie na Zemi, jako svobodná veřejná knihovna, tato republika písmen, kde ani hodnost, úřad ani bohatství nedostávají sebemenší ohled.“

— Andrew Carnegie, americký obchodník a filantrop, 1835 – 1919

V roce, kdy opět začala válka v Evropě, kdy byl napaden svobodný stát a agresor tento útok a válku prezentuje jako boj proti fašismu, stále více vidíme, jakou moc mají dezinformace. Jak tragické jsou důsledky nevdělanosti, arogance, hlouposti a lhostejnosti.

Knihovna je zdrojem informací, bezpečným místem pro všechny generace i sociální skupiny. Snažíme se rozvíjet kritické myšlení, podporovat respekt a vzdělanost. V knihovně dáváme prostor všem, kteří s námi chtějí spolupracovat v boji proti dezinformacím, zlu a nenávisti. Chceme být komunitní knihovnou v plném smyslu slova. Pořádáme přednášky, semináře a výstavy, které rozšiřují obzory všem, kteří jsou tomu přístupní.

Jsme rádi, že se rozvinula spolupráce knihovny se SVČ Děčko, Galerií výtvarného umění v Náchodě, Muzeem Náchodska i ZUŠ Náchod. Spolupracujeme se všemi základními i mateřskými školami a usilujeme o větší spolupráci se školami středními.

Scházejí se u nás senioři i rodiče s nejmenšími dětmi, cítí se tu bezpečně a líbí se jim u nás. Úsměv a ochota nemají možná v rozpočtech a v účetnictví vlastní kolonky. Pro řadu lidí, kteří nás navštěvují, mají ale velkou hodnotu – a pro nás je zase neocenitelné, když jsou v knihovně spokojení.

Knihovna by měla být činitelem soudržnosti. Nabídnout lidem vše, co potřebují. Být místem, které je všem otevřeno. Být kombinací vzdělávání, zábavy a radosti. Aby takto knihovny mohly fungovat, je potřeba, aby byly lidem blízko. V Česku máme nejhustší síť knihoven na světě. To je skvělé – protože pak do nich může chodit skutečně každý. Naše knihovna sídlí v centru města, má bezbariérový přístup a vzdělané a vstřícné lidi uvnitř.

POUŽITÉ ZDROJE: INTERNÍ MATERIÁLY KNIHOVNY, STATISTICKÉ VÝKAZY KNIHOVNY